

Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt

Posamezni izvod 7 šilingov
mesečna naročnina 25 šilingov
celoletna naročnina 250 šilingov
za Jugoslavijo letno 5000 dinarjev

P. b. b.

LETNIK XLII.

CELOVEC, PETEK 17. JULIJ 1987

ŠTEV. 29 (2336)

Slovinci tožijo Haiderja

V zvezi s pogovorom predstavnikov obeh slovenskih osrednjih organizacij s predstavniki zvezne vlade pretekli petek na Dunaju je predsednik svobodnjakov Haider napadel predstavnike koroških Slovencev z do zdaj v 2. republiki nepoznano agresivnostjo. Njegova izjava o „bombaših“ in „akterjih nasilnih akcij“ jasno pokaže, koliko mu leži na tem, še naprej napihovati narodnostno vprašanje ter sejati nemir. Sramota je, da se do zdaj še nobenemu izmed politikov večinskih strank ni zdelo potrebno, zavrniti takšen stil v politiki.

Zastopniki Slovencev Wieser, Smolle, Šturm, Wedenig, Warasch in Domej so se odločili za civilno-, kazensko- in medijskopravno postopanje proti Haiderju. Politični stil Haiderja da je treba pravočasno preprečiti z vsemi demokratičnimi sredstvi. Predstavniki slovenske manjšine Haiderja istočasno pozivajo, da se naj sam od sebe odpove parlamentarni imuniteti in da se naj stavi pravosodnemu prerekanju – ali pa se bo „borec proti privilegijem“ Haider mar zdaj skril za privilegijem parlamentarne imunitete?

Po razgovorih na kanclerskem uradu: Kaj bo – uradno pospeševanje ali privatni geto?

Na težnje koroških Slovencev gledajo na Dunaju drugače – bolj pozitivno – kot na Koroškem! To se je izkazalo tudi pri razgovoru predstavnikov koroških Slovencev pod vodstvom predsednika ZSO dipl. inž. Feliksa Wieserja pretekli petek v kanclerskem uradu. Slovenska delegacija (zastopniki ZSO in NSKS) je v tem skoraj peturnem razgovoru z ministroma Löschnakom in Neisserjem dobila tudi vtis, da je koroški vpliv na Dunaju postal zelo močan in da resno ogroža pozitivno rešitev nekaterih bistvenih odprtih vprašanj v korist slovenski narodnostni skupnosti na Koroškem.

Dunajski razgovor pa je slovenski delegaciji tudi nazakal, da grozi koroškim Slovincem privatni geto, če vodilni politiki na zvezni ravni ne bodo v zadnjem trenutku še premislili problematičnega položaja slovenske manjšine in se končno odločili za uradno pospeševanje manjšine. Odgovor na vprašanje, ali hoče avstrijska politika poriniti Slovence – in s tem tudi druge etnične manjšine v Avstriji – v privatni geto ali se bo vendarle odločila za uradno pospeševanje in s tem za enakopravno integracijo manjšin v avstrijsko družbo, bo dal sklepni razgovor s kanclerjem Vranitzkim in vicekanclerjem Mockom konec septembra tega leta, ko bo na dnevnem redu celoten paket odprtih vprašanj. „Pri tem pogovoru se bo pokazalo, katero pot hoče iti avstrijska manjšinska politika, ker tedaj bodo končno padle odločitve, sta v pogovoru s „Slovenskim vestnikom“ poudarila predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser in tajnik ZSO dr. Marjan Šturm.

Kar zadeva rezultate petkovega razgovora na Dunaju, je dr. Šturm še dodal, da

so v nekaterih vprašanjih, kot na primer otroškega varstva in trgovske akademije, našli možnosti, kjer bi se lahko izboljšala situacija za manjšino. V vprašanju ORF-a se je ustanovila komisija, ki bo v naslednjih tednih skupno z ORF-om preverila možnosti razširitve oddaj tako na radiu kot na televiziji. Pri trgovski akademiji – po oceni Neisserja – ni pričakovati tozadavnega predloga od Koroškega šolskega sveta, tako da sta oba ministra glasno razmišljala o možnosti rešitve v obliki privatne trgovske akademije.

Zahtevo Slovencev po letni podpori manjšini v višini 30 milijonov šilingov sta ministra odbila s šibkim argumentom, da je situacija državnega proračuna „napeta“ in zahteva zaradi tega „iluzorična“. Nerazumljivo je bilo s tem v zvezi zadržanje državnega poslanca Karla Smolleta. Po končanem razgovoru je v radijskem intervjuju „skrčil“ to vsoto za več kot dve tretjini, zavedajoč se, da je s to izjavo ocenil finančne potrebe manjšine na Koroškem nerealistično!

Ivan Lukan

25. julija bo v Svatnah pri Šentjakobu slovensko ljudsko gledališče Samorastniki po trinajstih letih zopet uprizorilo Sketovo mohorjansko povest o Miklovi Zali. To bo velik gledališki projekt, kakršnih so koroški Slovenci zadnja leta postavili že več: Drabosnjakova dela pa Prežihove Samorastnike in lani odmevno Veliko puntarijo. Kakor lani za Veliko puntarijo je tudi letos Slovenska prosvetna zveza organizatorica te predstave na prostem, ki bo posredovala tudi neslutene narodnostno-identifikacijske razsežnosti ter razsežnosti koroško-slovenske kulture nasploh. Premierna predstava, kakor tudi predstave 26. julija, 1., 2., 15. in 16. avgusta se bo začela ob 20.30 uri na naravnem prizorišču v Svatnah. Gre za predelano verzijo ljudske igre v štirih dejanjih (osmih slikah), ki jo je po povesti dr. Jakoba Sketa napisal Jakob Špicar. Priredbo Miklove Zale pa sta napisala prof. Janko Messner in Bruno Hartman. Režijo Miklove Zale '87 je prevzel Peter Militarov, scenografijo Saša Kump, kostumografijo Svetlana Visintin, glasbo Gal Hartman, glasbeno opremo Lidija Stransky, koreografijo pa Janez Mejač. Več o Miklovi Zali '87 pa berite na 3. strani.

Ob dnevu vstaje slovenskega naroda vabimo na **8. spominski pohod na Komelj**

„Po poteh Domnove čete“

ki bo v nedeljo, dne 19. julija 1987.

Zbirališče je od 8.30 do 9. ure pri Janku Apovniku na Borovlju 32 pri Pliberku. Apovnikova hiša je ob cesti, ki vozi iz Pliberka proti državnji meji – Holmec, 2 km pred mejo na razpotju Šmarjeta – gostilna Kos. Odhod od Apovnika bo ob 9. uri preko Šmarjete do spomenika padlim partizanom na Komelju, kamor bomo prispeli ob 13. uri. Tam bo kratka spominska svečanost, potem pa partizanski miting.

Pot je dolga 7 km v eno smer. Za vse tiste, ki je ne zmorejo, je zbirno mesto pri spomeniku pri Cimpercju. Na pohodu bomo obujali spomine na težke čase naše narodnoosvobodilne borbe in se spominjali vseh tistih, ki so v tem težkem času trpeli in dali svoja življenja za našo svobodo. Na spominski pohod vabimo vse, posebno še naš mladi rod, da se bo še bolj seznanil z našo slavno preteklostjo. Vse pohodnike opozarjamo na primerno obleko in obutev.

Za malico in pijačo bo poskrbljeno!

Pohod in spominska slovesnost bosta ob vsakem vremenu!

Zveza koroških partizanov,
Področni odbor Pliberk
Slovensko prosvetno društvo
„Edinost v Pliberku“
Krajevno združenje ZSM Pliberk
Krajevni odbor
Zveze slovenskih organizacij

PREBERITE

na strani

- 2 Janko Messner je bil uspešen v procesu proti KHD
- 2 Slovenščina na TV – Nagiller bo govoril s Slovenci
- 4 100-letnica gasilskega društva v Kotmari vasi
- 5 Oktet Suha je izdal kaseto
- 6 Kdaj bodo rehabilitirali ravnateljka Kukovico
- 7 36. pedagoški teden v Celovcu
- 8 Novi igralci pri SAK

Petmilijardni zemljan: Čast je pripadla Jugoslovancu!

Čast uradnega petmilijardnega zemljana je pripadla Mateju Gašperju iz Zagreba. Luč sveta je zagledal v soboto dopoldne ob 9. uri v Zagrebški bolnici, zdrav, težak 3600 gramov in dolg 53 centimetrov. 23-letna mati Sanja je otroška oskrbovalka, oče Drago pa je po poklicu električar. Med prvimi, ki so čestitali petmilijardnem zemljanu je bil generalni sekretar Združenih narodov Perez de Cuellar (na sliki desno), ki je obiskal ob priliki 14. univerziade hrvaško prestolnico. Za Mateja pomeni ta obletnica gotovo srečo in popularnost po celem svetu, za večino novorojencev, ki se rojevajo v nerazvitem delu sveta, pa pomeni ta jubilej boj za življenje, boj za hrano in boj za obleko. Realno sliko sveta pokaže statistika: Devet od deset novorojencev je podhranjenih ali siromašnih. In „populacijska eksplozija“ se nadaljuje...

ZADNJA VEST: Predsednik RK SZDL Jože Smole se je v okviru delovnega posveta s slovenskimi organizacijami informiral o položaju Slovencev na Koroškem. Smole je poudaril, da je za Slovenijo manjšina subjekt in ji zagotovil vsestransko podporo s strani matice.

Straža za avstrijski upor

Z Dunaja poroča Franci Zwitter ml.

Z večminutnim molkom se je 8. julija končala akcija „spominske straže“, verjetno ena najučinkovitejših antifašističnih manifestacij zadnjih deset let v Avstriji. Morje cvetečih rož je okrasilo tla pred dunajsko Štefanovo katedralo, okrog 1500 ljudi se je udeležilo te zaključne in dostojne prireditve. Glasnejše je odmevalo po Štefanovem trgu mesec dni do tega 8. julija. Pred v katedralo vklesano kratico 05 (5 predstavlja peto črko nemškega alfabeta, torej E) dunajskega uporniškega gibanja (Oesterreich) je bil nameščen provizoričen plakat z besedilom „Mahnwache für den österreichischen Widerstand“ („Spominska straža za avstrijski upor) ter dva venca in nekaj sveč, ki naj bi sominjali na žrtve za avstrijsko svobodo. Noč in dan med 8. junijem in 8. julijem sta po dva „stražarja“ edino s svojo prisotnostjo spominjala na avstrijski upor in s tem razgalila marsikatero „avstrijsko dušo“. Kar so doživeli „stražarji“ (tudi avtor teh vrstic se je udeležil straže) je bilo osupno, deloma nepopisno: po sto in dvesto ljudi se je gnetlo na trgu, danes že spet ustrahovani bivši kacetniki in Židje so naleteli na „zlatu dunajsko srce“ – premalo da jih je bilo zaplinjenih, Židje da so zakrivali vojno, Hitler da je samo branil civilizacijo pred boljšešvismom in seveda – vedno spet „Waldheim“: Nesramna kampanja,

Židje da so že spet premočni, judovska zarota. Ne samo enkrat je morala ukrepati policija, kajpada ne v zaščito antifašistov, marveč je morala izslediti „obrekovalec zveznega predsednika“, ki so se drznili Waldheima imenovati lažniveca. Ne samo enkrat je pretlo, da bi se verbalni spopadi razvijali v fizične.

Nobena anketa iz prejšnjih let ni bolje dokazala „nepremagano preteklost“, nobeno raziskovanje mnenj ni moglo na učinkovitejši način izpričati slej ko prej živi, ne samo latentni antisemitizem med avstrijskim prebivalstvom, ki se že spet ravna po (rahlo spremenjenem) geslu bivšega dunajskega župana Luegerja: „Was ein guter Jude ist, bestimme ich“. Dobri Židje so tisti, katerih se ne opaža, ker samo nemo opazujejo, kar se ponovno poraja.

Republikanski klub Nova Avstrija, prireditelj „Spominske straže“, je s to akcijo mnogo več prispeval k „premagovanju preteklosti“ kot to zmore še toliko resolucij avstrijske ljudske stranke, ki slej ko prej trpi linškega podžupana v svojih vrstah.

Za ORF – ki je pridno snemal – bi kazalo, da bi čimprej pripravil izčrpno reportažo o tej manifestaciji, morda pod Brechtovim naslovom: „Der Schoß ist fruchtbar noch, aus dem dies kroch!“

Dr. Nagiller: „Informirali se bomo tudi pri Slovencih!“

Komisija ORF-a, ki bi proučevala možnost televizij oddaj v jezikih avstrijskih manjšin se bo v okviru svojega dela tudi informirala o stališču prizadetih manjšin k temu vprašanju. „Seveda bomo kontaktirali tudi slovensko manjšino na Koroškem“, je v telefonskem intervjuju s „Slovenskim vestnikom“ poudaril vodja te komisije, intendant ORF-studija Innsbruck dr. Rudolf Nagiller.

Po izjavi Nagillerja bo komisija začela z delom jeseni, sestavljena pa bo izključno iz oseb znotraj ORF-a. „Tudi deželni studio v Celovcu bo zastopan v tej delovni skupini, ki bo tudi izdelala predlog televizijskih oddaj za zdomec, je rekel dr. Nagiller. Komisija bo svoje delo končala še letos in je verjetno, da bodo televizijske oddaje v jeziku avstrijskih manjšin in tudi zdomec na sporedu avstrijske televizije že v prihodnjem letu. Predlog komisije bo najprej preučeval generalni intendant ORF-a Podgorski, končni sklep pa bo padel v vrstah kuratorija ORF-a.

Kot iz poročila predzadnje številke „Slovenskega vestnika“ (intervju s koroškim intendantom Felsbachom) znano, nova shema ORF-a ne predvideva redne dnevne televizijske oddaje v jeziku avstrijskih manjšin, tako da Slovencem in drugim manjšinam v Avstriji preostane samo upanje na takozvano „televizijsko okno“, o katerem se bo od jeseni naprej bavila Nagillerjeva komisija.

Ivan Lukan

Afera Waldheim: Russelovo sodišče presoja

Russelovo sodišče hoče v kratkem zasedati na Dunaju ter razpravljati o „zadevi Waldheim“. Pred nekaj dnevi je jugoslovanski zgodovinar in Titov biograf, Vladimir Dedijer, ki je trenutni predsednik Russelovega sodišča, prosil avstrijskega zveznega kanclerja Vranitzkega, naj v zvezi z zasedanjem Russelovega sodišča da privoljenje za razgovor z Waldheimom. Avstrijski zvezni predsednik naj bi pojasnil nekatera vprašanja glede svoje preteklosti. Dedijer je dejal, da so zdaj na razpolago novi dokumenti, ki utrujejo domnevo o Waldheimovi vpletenosti pri „zločinih proti človestvu v Jugoslaviji, Grčiji in Albaniji“.

Napoved Dedijera je v vrstah ljudske stranke spet izzvala strupene izpade: predsednik parlamentarnega kluba ÖVP König je Russelovo sodišče označil kot „ultra-levo organizacijo“, ki hoče nadaljevati obrekovalno gonjo proti Waldheimu. In dalje: pismo te organizacije naj zleti v papirni koš...

Predsednica parlamentarnega kluba Zelene alternative Freda Meissner-Blau pa je v zvezi s tem dogodkom zahtevala, naj Dedijerja nujno vpokličejo v uradno komisijo zgodovinarjev, ki ima nalog razčistiti nejasnosti v Waldheimovi preteklosti.

Kdo ali kaj je Russelovo sodišče, ki je z napovedanim zasedanjem na Dunaju izzvalo histerične reakcije Waldheimovih zagovornikov? Sodišče je leta 1966 ustanovila mirovna ustanova Bertranda Russela, znanega matematika, filozofa, pacifista in nobelovega (literarnega) nagradjenca. Ustanova si prizadeva preprečiti jedrsko vojno, po Russelu imenovano sodišče pa se bavi z vojnimi zločini in drugimi pregreškami zoper človeške pravice (tako npr. svojčas z ameriškimi vojnimi zločini v Vietnamu ipd.). Člani so mednarodno priznani znanstveniki.

So zdaj krivi Jugoslovani?

Nekateri mediji avstrijskega bulvarja so že od samega začetka naprej delali tako, kakor da razprava o bivšem oberlajtnantu Löhrove armade na Balkanu in današnjemu predsedniku republike, Waldheimu, ni nič drugega kakor pa neka „židovska izmišljotina in zarota“. Nekaterim avstrijskim družbenim silam neljuba debata o očitno neprebavljeni rjavi preteklosti velikega dela Avstrijcev naj bi bila na ta način omalovaževana zgolj na problem Židov in drugih skupin, ki da v svoji „nevoščljivosti“ in „želji po maščevanju“ želijo oškodovati Avstrijo.

Propaganda take vrste je kajpada hitro prebila latentno obstoječe meje antisemitizma; le-ta je postal tudi navzven očiten – in za marsikatero političnega reprezentanta Avstrije vseeno katerega pokolenja – neprijeten. Waldheimovim zagovornikom pa je propaganda take vrste še olajšala identifikacijo in solidarnost z „izpolnjevalcem dolžnosti“ in mnoge „avstrijske duše“ so se spet enkrat rešile svojega najbolj zasvoženega konflikta: razčiščevanja in premagovanja lastne preteklosti.

Da bi še dalje odvrčali razpravo o zgodovinski vlogi in moralno-estetski ter politični (ne)odgovornosti Waldheima, so nekateri avstrijski mediji našli nov propagandistični strelvod: tako špekulira med drugim tudi dunajski tedenski magazin „profil“ o neki jugoslovanski dimenziji afere W. Jugoslovanska zunanja politika da je pri OZN 1947. leta obtožila Waldheima kot vojnega zločinca takrat, ko so v Londonu potekale tudi konference o jugoslovanskih ozemeljskih zahtevah glede Južne Koroške; tako naj bi bil postavljen pod pritisk takratni avstrijski zunanji minister Gruber, pri katerem je bil kot sekretar uslužben Kurt Waldheim.

Nekateri bi verjetno radi videli na obtožni klopi pred svetovno javnostjo sploh samo organizacije Židov in Jugoslavijo, nikakor pa ne tistega, ki mu velja cela ta razprava. To početje je kajpada tako poceni, da je komaj mogoče spregledati dejanske motive...

„Waldheim je tepel Žide...“

To je pred nekaj dnevi izpričal v rimskem dnevniku L'Espresso, bivši podpomočnik italijanske vojske, Renato Quagliuolo, ki je s svojo enoto bil leta 1943 nameščen v okolici Podgorice (današnjega Titograda). Tudi za Waldheima je dokazano, da je v tistem letu bil „aktiven“ na istem področju. Quagliuolo je zdaj izjavil, da je v Waldheimu prepoznal nemškega oficirja, katerega je svojčas videl kruto pretepati židovske jetnike. Taisti oficir da je z bičem mahnil celo italijanskega vojaka, ki je bil iz sočutja dal kos kruha eni izmed lačnih jetnic.

Kritični Slovenci

Tudi Slovence v Sloveniji afera Waldheim izredno zanima. Želeli bi biti o njegovi preteklosti bolj seznanjeni, kot so. Ker so pristaši odgovornega vedenja politikov in ker želijo osvetliti zamolčanih plati zgodovine in jim končno narodnoosvobodilni boj pomeni veliko vrednoto, jih 64 odstotkov misli, da bi morala jugoslovanska vlada objaviti vse dokumente o njem, da jih ni treba, pa samo 20 odstotkov.

Iz sobotne priloge „Dela“,
dne 11. julija 1987

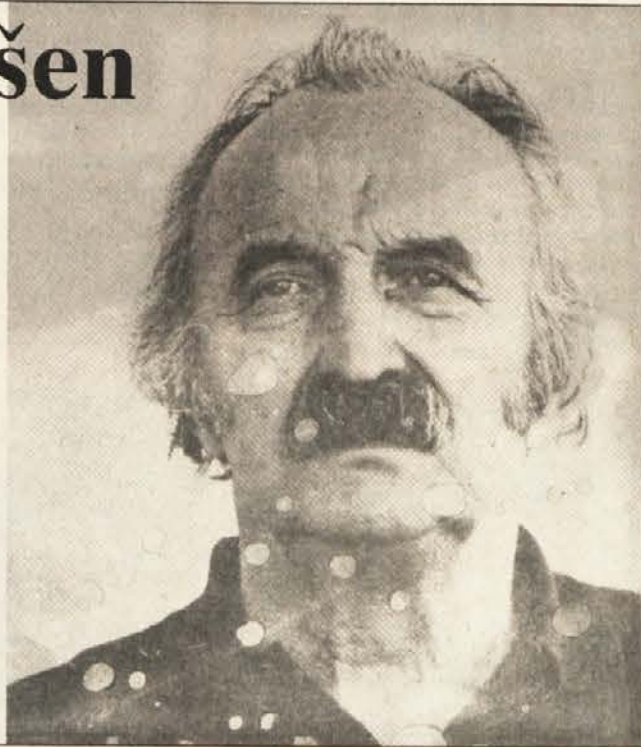
Igor Schellander

Na meščanskem zborovanju so se zbrali predstavniki vseh družbenopolitičnih taborov, v katerih so prisotni in dejavni dunajski Židje. Tako so bili navzoči pristaši ljudske in socialistične stranke, ne-

Messner uspešen

Dolgoletna sodna obravnava, ki jo je bil sprožil proti pisatelju prof. Janku Messnerju (slika) predsednik Heimatdienst dr. Josef Feldner, je bila pretekli petek na Dunaju uspešno zaključena v prid obtožencu. Na pobudo medijske sodnice dr. Brigitte Klatt se je Heimatdienst odpovedal zahtevi po preklicu Messnerjeve ugotovitve, da KHD množično mori slovenske otroške duše s tem, da jim očrni materinski jezik (objavljeno v članku „Sehr geehrte Frau Dr. Trieb“, „Das Magazin“ 1/2, 1985). Messner je sodnici razložil, da izjave jasnoda ne gre pojmovati v fizičnem smislu (tega tudi ni napisal), pač pa v prenešenem, duševnem. Odvetnik KHD-ja, Mayer, se je nato strinjal z izravnavo, ki jo je predlagala sodnica. Janko Messner ter njegova odvetnika Gabriel Lansky in Franci Serajnik so po obravnavi v pogovoru s Slovenskim vestnikom izpostavili sledeče: Prvič da je ostalo neoporečeno, da se KHD – z izjemo fizičnih – poslužuje skorajda vseh mogočih sredstev duševnega pritiska in uničevalne politike proti slovenski manjšini na Koroškem. Taka sodba pomeni v tem oziru velik uspeh za obtoženco in za slovensko narodno skupnost, saj Feldner svojega namena – doseči obtožbo Janka Messnerja – nikakor ni mogel uresničiti. Čestitkam k uspehu se pridružuje tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

I. Sch.

„Židje v Avstriji očitno nismo zaželeni...“

Na Dunaju je bilo preteklo nedeljo zborovanje židovskih meščanov. Slišati je bilo ostre kritike na račun vodstva ÖVP in pisanja „Kronen Zeitung“. Zaskrbljivo pa je po mnenju dunajskih Židov tudi vedenje mnogih sodržavljancev. Deželna organizacija Zelene alternative je medtem vložila obtožbo proti linškemu podžupanu Hödlu.

opredeljeni, prakticirajoči verniki in drugi. Predsednik izraelske verske skupnosti, Paul Grosz, je v uvodnih besedah malodane samokritično orisal povod za zborovanje: „42 let smo molčali o tem, kar nam danes pada na glavo.“ Dejansko je bilo potem zasedanje zelo živahno. Mnogo kritike je bilo slišati na račun vod-

stva ÖVP – imenovana so bila predvsem imena Mock, Graff in Waldheim. Ti so se zavestno posluževali antisemitizma ter tako želi zmago pri volitvah na hrbtu židovske narodne skupnosti, so dejali na primer mladinski in visokoškolski zastopniki. Eden izmed udeležencev je v enem stavku izrazil zaskrbljenost vseh: „Židje v Avstriji očitno spet nismo zaželeni.“ Dejansko je bilo v zadnjem času spet zabeleženih nekaj izpadov proti njim na Dunaju. Toda to še ni največja skrb, je dejal pristaš alternativcev Friedmann: „Skupaj z vsemi demokrati smo zaskrbljeni za to deželo, za našo deželo.“ Tudi tendencio-

zno poročanje „Kronen Zeitung“ je bilo ostro zavrnjeno. Udeleženci zborovanja so nadalje razpravljali še o možnostih odpora proti novim pojavom antisemitizma v avstrijski javnosti.

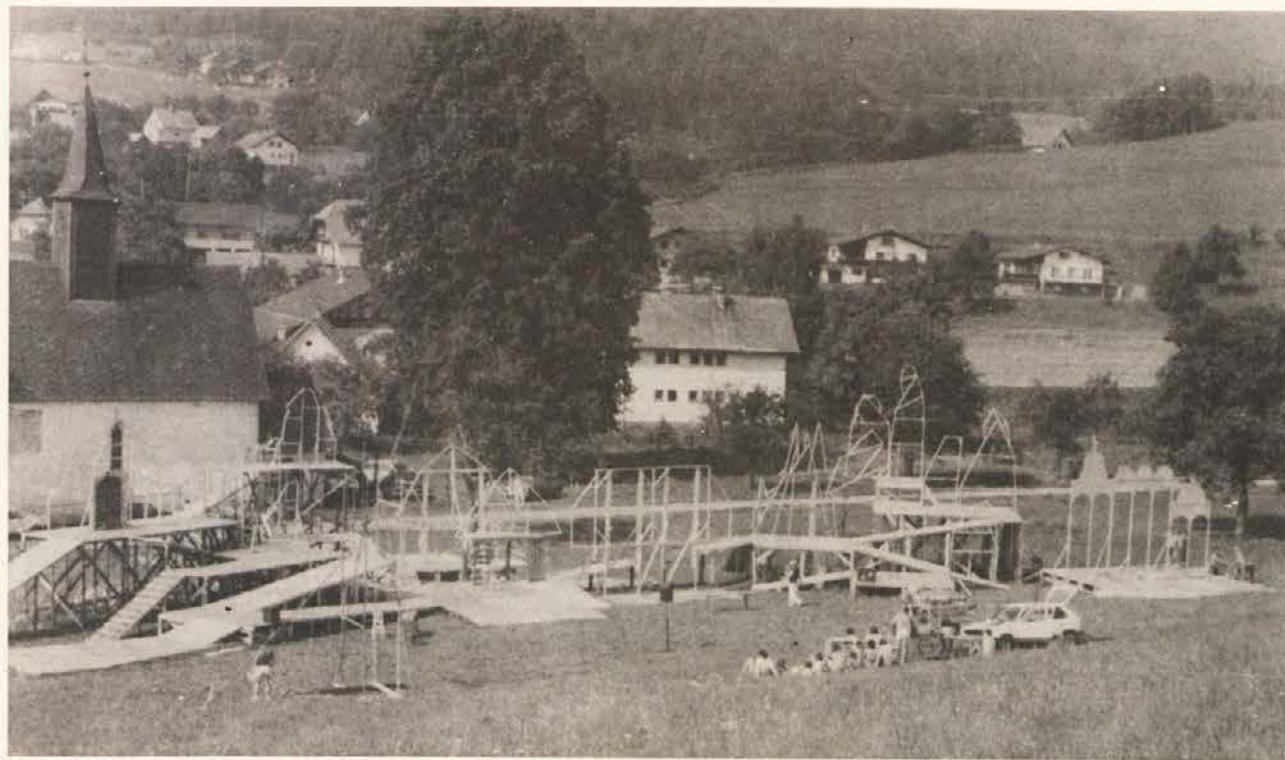
Deželna organizacija Zelene alternative na Dunaju je medtem vložila obtožbo zoper linškega podžupana Hödla, ki je pred kratkim v nekem objavljenem pismu hujskal proti Židom, čes da so se nekdanj pri umoru Kristusa posluževali Rimljanov, danes – v postopanju proti Waldheimu – pa Američana v osebi ministra za pravosodje, Meesa. Ta izjava je izzvala proteste vsega demokratičnega tabora v Avstriji.

Jankowitsch: „Državno pogodbo moramo izpolnjevati prenatančno!“

Verodostojnost Avstrije v mednarodnem svetu ne sme še naprej trpeti, popraviti mora svoj ugled. Zaradi te stopnjevanje mednarodne pozornosti si Avstrija tudi ne sme dovoljevati najmanjše prekršitve državne pogodbe. „Prenatančno (penibel) moramo gledati na izpolnjevanje državne pogodbe“, je rekel prejšnji teden zunanje-politični govornik SPÖ, dr. Peter Jankowitsch, ko je ocenjeval delovanje velike koalicije v prvem polletju.

Jankowitsch se v svoji oceni sicer ni dotaknil avstrijske manjšinske politike, vendar iz te njegove ocene lahko sklepamo, da se na Dunaju zavedajo, da bi katerakoli kršitev državne pogodbe (npr. 7. člena) le še bolj slabila avstrijski ugled.

Jankowitscheva ocena je vsebovala precej kritike koalicijskega partnerja. Kritiziral je odsotnost avstrijskih zastopnikov na konferenci UNCTAD, ki obravnava odnose med severom in jugom; „ni razumel“, zakaj se mora parlamentski klub ÖVP ravno sedaj muditi na obisku v Južni Afriki, kritiziral pa je ÖVP tudi zaradi tega, ker sicer z besedami zavrača antisemitizem, dejanj pa ni.

Miklova Zala v luči potreb sedanjega časa

Po uspešni predstavitvi Kreftove Velike puntarije v Spodnjih Vinarah, se je Slovenska prosvetna zveza odločila spet prirediti gledališko uprizoritev na prostem. O tej odločitvi je njen tajnik, dr. Janko Malle, na posebni tiskovni konferenci seznanil predstavnike slovenskih javnih občil na Koroškem. Ob vprašanju, kakšno gledališko delo naj bi uprizorili, je čedalje bolj prihajala na površje želja po uprizoritvi Miklove Zale.

Andrej Kokot

Odločitev o uprizoritvi Miklove Zale je bila hitro sprejeta, hkrati pa je bilo tudi jasno, da takšna, kakršna so igrali na začetku našega stoletja, ne odgovarja zahtevam našega časa. Predlog (dr. Francija Zwitter ml.) da bi Zala in njeno zgodbo postavili iz turške v travmo nacistične preteklosti, je bil pozdravljen, vendar je prevladalo mnenje, da je treba prej ustvariti prehodno varianto. Tako je Slovenska prosvetna zveza zaupala Janku Messnerju in Brunu Hartmanu, da na osnovi Špicarjeve dramatičacije Sketove Miklove Zale napravita novo. Avtorja sta delo pravočasno opravila in zdaj priprave za uprizoritev tečejo po predvidenem načrtu.

Dr. Janko Malle je povedal, da je bilo v zvezi s pripravami tudi nekaj težav, zlasti v Senthakobu, kjer nekateri lokalni faktorji priznavajo edino Špicarjevo Miklovo Zalo. Ti pomisleki organizatorjev niso zaustavili edinole Špicarjevo Miklovo Zalo. Ti pomisleki organizatorjev niso zaustavili in zdaj v Svatnah igralci t. im.

Slovenskega ljudskega gledališča Samorastniki že dalj časa vadijo in pripravljajo Miklovo Zalo. Poleg domačinov in igralcev iz raznih krajev Koroške sodelujejo v ansamblu tudi nekateri igralci iz Slovenije, s čimer prihaja do izraza tudi dejstvo, da se z Miklovo Zalo čutijo povezani v vsem slovenskem kulturnem prostoru.

Tajnik SPZ je poudaril, da z novo Miklovo Zalo v Svatnah uresničujemo največji gledališki projekt, ki je bil kdaj uresničen na Koroškem. Niso vsi proti uprizoritvi nove verzije Miklove Zale. Kot rečeno, nekateri nastopajo v glavnih vlogah in so navdušeni nad novo priredbo.

Poleg vaj in vseh ostalih priprav za uprizoritev tečejo tudi vse potrebne propagandne akcije, ki bodo v Svatne privabile karseda velike množice gledalcev od blizu in daleč. Tozadevno je Janko Malle optimističen, kajti v priprave je SPZ vključila vsa krajevna društva zadruga, posojilnice in posameznike, ki bodo skrbeli za obiske predstav. V Sloveniji, od koder prireditelj pričakuje veliko obiskovalcev; so v propagando vključene razne

delovne organizacije in turistične agencije. Prav tako se je SPZ za široko informiranost koroškega prebivalstva o tej gledališki senzaciji obrnila na javne medije v deželi in preko nje.

Izkušeni igralci, režiser, tehnika in nenazadnje sposobna avtorja priredbe Miklove Zale 87 jamčijo za to, da bomo videli vsebinsko močno in igralsko izdelano predstavo. Nenaizdane pa je velik garant za množičen obisk predstav zgodovinski kraj sam po sebi, torej Svatne, ki prav po Miklovi Zali slovijo po vsem slovenskem kulturnem prostoru in preko njega.

Kakšna bo nova Zala? Hartman in Messner sta v svoji priredbi spremenila elemente antisemitizma, mržnje do ljudi drugih narodnosti in skrajšala nekatere vsebinsko nepomembne prizore. Zanimivo je tudi, da bo igra potekala v zborni slovenščini, vendar s preišljenim upoštevanjem značilnosti rožanskega narečja. Glavne kontrapunkte predstave pa bo gledalec slišal v songih, ki dogajanje preteklosti soočajo z današnjim časom in novo zgodovinsko izkušnjo.

Miklova Zala 87 bo vsekakor predstava, ki jo ne sme zamuditi noben ljubitelj gledališča in noben naš rojak, ki mu je zgodovina in usoda našega naroda blizu.

MIKLOVA ZALA '87

Lansko leto smo po dolgi prekinitvi spet lahko gledali slovensko igro, uprizorjeno na naravnem odru: Kreftovo Veliko puntarijo, ki je odmevala v bistvu še bolj pozitivno, kot je bilo pričakovati. Samorastniška igralska dejavnost koroških Slovencev, podkrepjena s številčno majhnim deležem poklicnih igralcev iz Slovenije, je našla novo izrazno in vsebinsko možnost, s tem pa je navezala tudi na tradicijo naše gledališke dejavnosti. 4500 gledalcev je videlo to veliko puntarijo; med njimi številni ljubitelji gledališke umetnosti iz Slovenije, predvsem pa tudi dosti nemškogovorečih sodeželanov. Prav zaradi tega uspeha se je Slovenska prosvetna zveza odločila, da tudi letos organizira predstavo na prostem, tokrat predelano verzijo Miklove Zale.

Andrej Mohar

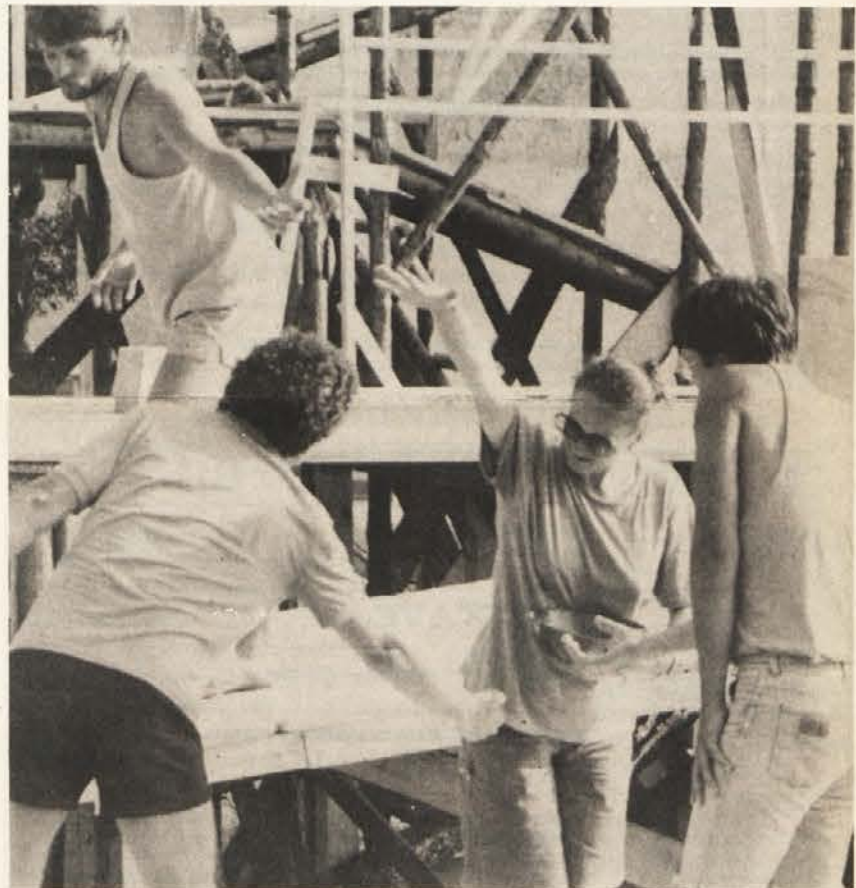
Miklova Zala '87 se je otresla preživelih vsebinskih hib, zgubila je nekaj svojega tradicionalnega mita, ki v današnjih časih ne ustreza več. Zato je Zala '87 obogatena za druge zgodovinske izkušnje slovenskega naroda, ki brezhibno nadomeščajo preživele, in zdaj črtane plasti povesti. Kljub temu, oziroma prav zaradi tega pa ima tudi Miklova Zala '87 močno izpovednost. V pomoč nam je, ko gre za jasno definicijo našega pogleda na preteklost in sedanost. Tak pravičen odgovor pa je še posebej potreben: v današnjih dneh, v problematičnih narodnih razmerah, ko skušajo koroške Slovence z ločevalno politiko razdeliti v dva duhovna svetova.

Kar nastaja v Svatnah na dejansko originalnem prizorišču, pa to izpovednost Miklove Zale, ta njen širši pomen še podkrepuje in jo vzdiguje po njeni veljavnosti daleč nad omejeni lokalni nivo. Tako je Zala '87 vsekoroška, vseslovenska igra. Hkrati pa jo tudi po kakovosti njenega prikaza že zdaj mirne vesti lahko postavimo nad nivo drugih koroških odrov, pa vzemimo lanske bekštanjске „Santonine“ ali

pa letošnje dobroske „Može s črnim kovčkom.“

Prav to kakovost pa črpa – od uradne Avstrije nesubvencionirana – Miklova Zala '87 iz zagnanosti koroško-slovenskih igralcev in igralk. To se pravi, da dobiva Zala svojo vsekoroško dimenzijo tudi iz sestava sodelujočih, iz svojih lastnih vrst torej. In tako prav uživaš in dobivaš spodbudo, ko človek vidiš, kako nastaja ob izvrstni in zahtevni, hkrati pa tudi sprošeni režiji Petra Militarova prizor za prizorom, kako vestno prihajajo igralci po 80 kilometrov daleč na vaje. V zavesti, da bodo sodelovali pri temeljito pripravljene predstavi, hkrati pa tudi v zavesti, da bodo prikazali gledalcem komad, ki bo prispeval k proučevanju naše lastne kulturne dediščine in h krepitevi naše narodne zavesti.

To pa vpliva tudi na vzdušje sodelujočih. Sicer je bila povezanost med igralci iz Roža, Podjune in Zilje zaznavna tudi že ob lanski Veliki puntariji, toda letos postaja še izrazitejša. Sploh je prisotne manj nerivoze, v ospredju je bolj delovni zagon. In tovariško, prijateljsko vzdušje med igralci je še dodaten argument za vabilo vsem ljudem: pridite na predstave Miklove Zale

Igralci Miklove Zale iz Roža, Podjune in Zilje

Marica Wiegele, Zahome: Posodobljena verzija Miklove Zale mi je zelo všeč. Posebno mi ugaja, da se s songi ustvari povezava med zgodovinskim tekstom in današnjim časom. Tudi dejstvo, da igrata Almiro in Tressoglava dva poklicna igralca, se mi zdi zelo primerno. Res škoda pa je, da v igri ne sodeluje več Senthakobčanov. Miklova Zala se pač le nanaša na ta kraj, čeprav nočem reci, da bi bila Zala samo zadeva Rožanov. To odrsko delo je prav tako ziljsko, podjunsko, kakor pa rožansko. Rekla bi kar, da je vsekoroška, vseslovenska – naša pač!

Franci Polzer, Šentprimoz: Miklova Zala mi ugaja, odkar sem jo prvič videl kot majhen otrok. Očitno gre tudi drugim tako, saj so prišli igralci iz vseh dolin. In vzdušje tu v Svatnah! Tako povezanost vseh Slovencev sem si vedno želel. Zapaziti je bila že lani pri Puntariji, toda mislim, da smo si letos prišli še bliže. Gotovo vpliva na to tudi način režije Petra Militarova. To je za nas čisto nekaj novega, in da se da Miklovo Zalo spraviti tudi na tak način na oder, si sploh nisem mogel predstavljati. Vsak dan bolj uživam; tudi ob tem, da posodobljena verzija ustreza našim potrebam.

Hanzi Wuzella, Šentjakob: Miklovo Zalo igram že šestič, saj mi veliko pomeni kot Senthakobčan. Zala je zaklad, ki ga ne smemo zapreti. Moramo jo posodobiti, le tako lahko posredujemo njene vrednote tudi mlajšim. Ni pravilno reči, da smo Zalo pač 70 let tako in tako igrali, drugo pa da ne bi štel. Preobrat časa zahteva, da jo nekoliko drugače igramo! Delo za uprizoritev, čas za vaje pa rad dam, saj sem zelo navdušen nad režijskim delom Petra. Želim si čim več gledalcev, tudi kritiki naj pridejo, npr. Senthakobčani, da bodo stvar najprej videli, potem pa naj razpravljajo.

Vstopnice

Vstopnice za predstave Miklove Zale dobite v vseh slovenskih posojilnicah in zadrugah, v obeh knjigarnah v Celovcu, v pisarni Slovenske prosvetne zveze ter pri igralcih.

Cene: predšolski otroci zastonj, šoloobvezna mladina 50 šilingov (pri večerni blagajni), vsi ostali 80 šilingov.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE SAMORASTNIKI

MIKLOVA

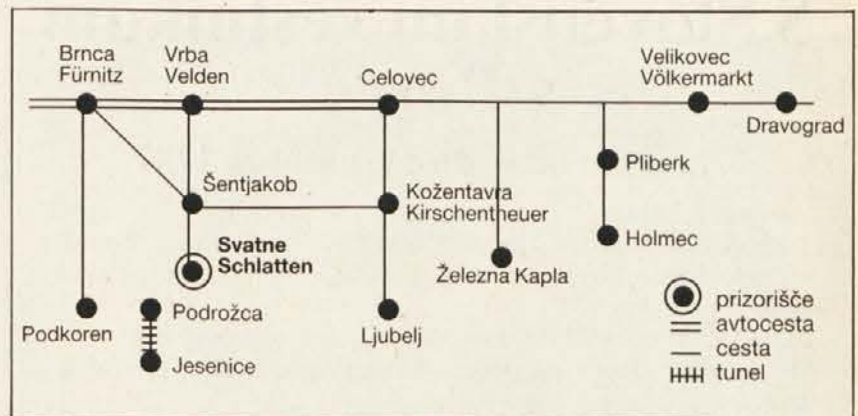
SKET - ŠPICAR

MESSNER - HARTMAN

ZALA '87

SVATNE PRI ŠENTJAKOBU / SCHLATTEN BEI ST. JAKOB

25. - 26. julij 1., 2., 15. - 16. avgust '87 = 20.30

Za vse tiste, ki hočejo nujno na predstavo, pa ne vedo kam: Tako pridete na prizorišče Miklove Zale '87.

Stoletnica kotmirških gasilcev

Gasilci iz Kotmare vasi, ki so v nedeljo obhajali 100-letnico ustanovitve prostovoljnega gasilskega društva, so prejeli čestitke z vseh strani. Prvi njihov komandant je bil Johan Hafner, p. d. Andrej iz Šentkandolfa. Tedaj so gasili seveda še z ročno crpalko in vedri. Medtem je postala kotmirška požarna bramba ena izmed najbolj modernih in dobro organiziranih v okraju Celovec dežela. Za jubilej pa so dobili sodobno opremljen gasilski avto v vrednosti 680.000 šilingov. Sredstva so prispevali dežela, občina in prostovoljci.

Ob navzočnosti številnih gostov (med njimi deželni poslanec dr. Peter Ambrozy, okrajni glavar Wolfgang Marchart, zastopniki žandarmerije, policije in župani sosednjih občin) so spregovorili kotmirški župan Josef Struger in kotmirški komandant gasilcev Max Tschemernjak.

V imenu koroškega deželnega glavarja Leopolda Wagnerja je spregovoril in čestital dr. Peter Ambrozy, najboljši čestitke pa so kotmirčanom prinesli tudi pobrateni gasilci iz koroškega Winklerna ter iz Breznice in Vranskega v Sloveniji. Njim se je v nemščini in slovenščini zahvalil tudi župan Struger.

Blagoslovitev gasilskega avta je namesto zbolelega domačega župnika Maksa Mihorja dvojezično opravil Hanzli Olip, kulturni spored pa so oblikovali Wanderbuam Köttmannsdorf, Singkreis Köttmannsdorf, Sängerrunde Hollenburg, mešani pevski zbor Gorjanci in otroci ljudske šole Kotmara vas.

Gasilski praznik, kakršen je bil konec tedna v Kotmari vasi, je po navadi praznik vseh občanov, saj gasilci vedno pomagajo vsem ne glede na politično, narodnostno ali drugo pripadnost. Tudi gasilci so enojezični ali dvojezični, tudi gasilsko življenje se je odvijalo in se odvijava v obeh jezikih. Še dobro vemo, da je izmed starejših komandantov pri oficialnih priložno-

Tudi gasilci iz Slovenije so čestitali županu Strugerju in Maksu Tschemernjaku (1. z leve).

stih največkrat spregovoril tisti, ki je najboljše znal nemško. Zato za sožitje ravno ni spodbudno, če je jubilejna brošura napi-

sana le v nemščini. Še huje pa je, da dvojezični prispevek šolarjev 1. a razreda niso objavili v celoti. Slovenski del so izpustili!

Pevci mešanega pevskega zbora Gorjanci ob 100-letnici gasilcev.

Srečanje v Tiffenu pri Trgu

Po prvotnem, lanskoletnem srečanju, smo se Ločani in Brnčani konec junija ponovno sestali s profesorjem Hans Piccottini-jem in sicer na njegovem delovnem mestu v Tiffenu pri Trgu. V prenovljenem stranskem poslopju tamkajšnje, nad tisoč let stare cerkve, umetnik trenutno opremlja novo urejeno mrtvašnico, ki je lepo integrirana v obstoječo zgradbo in ji na zunaj ni nič videti njene funkcionalnosti. Že sama lega cerkve zbuja v človeku občudovanje, očesu veččega opazovalca pa se nudi prekrasen pogled s stopničaste vzpetine. Blagodejno je bilo prisluhniti razlagi umetnika, ki nam je pravzaprav šele odprl oči za lepoto večernega sveta, za neštete barvne odtenke v katerih se je poglabljala bližnja in daljna okolica ob nagibanju dneva. Tako, duševno pripravljene, nas je nato vodil v svoj svet, v svet umetnosti.

Mrtvašnica sama, še ne dokončno urejena, naj bi po zamisli profesorja izžarevala kar največ miru, „domačnosti“, naravnega okolja, kot na primer neobdelana naravna skala v njenem obzidju, lesen strop s staro ornamentiko in majhnimi okni. Čelna stran prostora na prvi pogled izstopa iz tega okvira, na njej dokončuje

mojster Piccottini svoje umetniško delo; mozaik dobre metrske širine, segajoč od tal do stropa. Desno tega je njegov „načrt“, naravne velikosti naznačen edino z obrisi, levo pa dokaj zmanjšana njegova slika v naravnih barvah. Sam mozaik, na katerem delno še niso dokončani nekateri obrazi, predstavlja v svojem bistvu vstajenje. Spodnji dve tretjini sta posvečeni nekakor tuzemskemu življenju in čutnemu svetu, medtem ko vrhni del prehaja v razmaterializirano, metafizično onostranstvo – mejo ločno nekako tvori prečnica naznačenega kriza. Simbolično smrti poznarja na spodnjem koncu pročelje mrtvaške rakve, medtem ko je preminuli upodobljen v pozi poslavljajočega se človeka, ki očitno ni več prisoten – bledica barv to optično občutno poudarja. Ves ta prizor je postavljen v domačo okolico Tiffna, v prostorno kmečko podeželje. Sledi podoba ljudi, polna raznih simbolov – sosedov, dobrotnikov, žalujočih, zagrenjenih – ljudi, ki so rajnega spremljali... Trda, žuljeva roka karakterizira preminulega: bil je preprost, delaven, privrčen človek. Čudovita prisposoba; umetnik seže po simbolih, ki razkrivajo njega samega – človeka povezanega z naravo, z

zemljo, s preprostim človekom, z zatiranim, s trpečim... In če Piccottini govori o smrti, potem to ni nekaj strašnega, nekaj katastrofalnega, nekaj grozljivega, ampak je njeno dejstvo spoštovanja vredno, je obračun, je prelom z materialnim življenjem. Prehod preko kriza pomeni vstajenje in s tem daje tudi življenju globlji pomen. Kako silna, kako neizčrpna mora biti duševnost umetnika, da je zmožen ustvarjati taka dela, napolniti mrtvo materijo z življenjem. Pesmi Franza Stimpfla, narečnega koroškega pesnika, so zaključile Piccottinijeva izvajanja – zamislil si se ob njih.

Sledila je pogostitev in profesor je bil velikodušen gostitelj. Menili smo se tudi o naši narodni problematiki in njegovo prepričanje je nadvse jasno: ... ne nestrpnosti, ne primitivci, ne večni večerajšnji bodo oblikovali našo zgodovino, temveč ljudje, prosti vsakega oportunitizma, kovi Handke-ja, Turrinija itd. Če mi je še osebno dovoljeno dopolnilo: več, ko upravičeno spada med naštetje tudi naš prijatelj Piccottini!

V imenu tridesetorice naj gre njemu tem potom še enkrat topla zahvala!

F. C.

Radiše: Starši zaradi problemov Glasbene šole v skrbeh

45 družtenikov in staršev, navzočih na zaključni prireditvi Glasbene šole na Radišah, so 12. julija naslovili vodstvu Glasbene šole na Koroškem zaskrbljeno pismo, v katerem apelirajo naj Glasbena šola in osrednji kulturni in politični organizaciji prevzmeta vse, da bo zagotovljeno nadaljnje delovanje te šolske ustanove. Trenutno so zelo zadovoljni z dosežki dosedanjega pouka, tembolj so prizadeti o finančnih težavah te privatne ustanove, ker bi ukinitve oz. zožitve delovanja imela posledice za vso narodno skupnost. Sploh pa zahtevajo od deželne vlade naj končno podpre tudi delovanje Glasbene šole z nad 300 šolarji. Javna „Musikschule“ s 400 učenci dobiva okoli 70 milijonov šilingov.

MENJAVA DENARJA

Stanje v četrtek 16. julija 1987.

Za 100 dinarjev dobite	1.70 šil.
Za 100 dinarjev plačate	2.30 šil.
Za 100 lir dobite	0.945 šil.
Za 100 lir plačate	1.005 šil.
Za 100 mark dobite	693.85 šil.
Za 100 mark plačate	710.15 šil.

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Petek 17. 7. 21. 30	župnijsko dvorišče v Šentjakobu	KJE, DOMOVINA, SI? Nastopa: Oder mladje Nočna predstava (Ob slabem vremenu v nedeljo 19. 7. ob istem času).	Slovensko prosvetno društvo Rož
Petek 17. 7. 20. 30	Camping Rož v Kočuh	PLES Z ANSAMBLOM ŠOK (RTV-Ljubljana)	družina Wernig
Sobota 18. 7. 20. 00	gostilna Trkl v Selah - Borovnici	1. KOZJIBAL Nastopajo: Ansambel Fantje vseh vetrov, Heljev ansambel iz Sel, Kvartet iz Slovenjega Plajberka, D' Almrauschbaum, humorist Alberto Gregori (Argentina).	Alpski klub Obir
Sobota 18. 7. 16. 00	Pliberk	„MUSIKFEST BLEIBURG“ Nastopajo: Art Ensemble of Chicago, John Scofield Group, Charlec Loyd Quartett, Patt Brothers	Kulturinitiative Bleiburg
Nedelja 19. 7. 8. 30		PO POTEH DOMNOVE ČETE 8. spominski pohod na Komelj Zbirališče: od 8.30 do 9.00 pri Janku Apovniku na Borovju števil. 32 pri Pliberku. Spominska svečanost je ob 13.00 ob spomeniku padlim partizanom na Komlju Pohod in spominska slovesnost bosta vsakem vremenu	Zveza koroških partizanov, SPD Edinost, KZ ZSM Pliberk, KO ZSO
Nedelja 19. 7. 20. 00	samostanska cerkev v Vetrinju	DUO: Helrich Schiff (violončelo) Aci Bertonec (klavir) Bach - Šoštakovič - Debussy - Martinu	Neues Musikforum Viktring
Nedelja 26. 7. 11. 00	sv. Ana pri Koprivni	ŽEGNANJE PRI SV. ANI V KOPRIVNI Zbirališče: 9.00 gostilna Juena v Čepičah, prehod preko mejnega prehoda Holmec v Mežico in Črno do cerkve sv. Ane, kjer bo ob 11.00 maša. Ne pozabite potnega lista, Vodja bo Joško Igerc.	Slovensko planinsko društvo v Celovcu
Nedelja 26. 7.	pred hotelom Obir	MEDNARODNO FOLKLORNO SREČANJE 11.00 igra pihalni orkester - 13.00 zbiranje folklornih skupin pri glavni šoli - 14.00 povorka in nastop pred hotelom Obir ob 80-letnici SPD „Zarja“	Slovensko prosvetno društvo Zarja
Petek 31. 6. 20. 00	Tinje	NAJNOVEJŠA ZGODOVINA KOROŠKIH SLOVENCEV - Predava: dr. Teodor Domej, Slovenski znanstveni inštitut.	Katoliški dom prosvete Tinje
Nedelja 2. 8. 20. 00	Tinje	KONCERTNA URA - VIOLA IN KLAVIR Nastopata: Ivan Krstič (viola) in Andrej Feinig (klavir)	Katoliški dom prosvete Tinje
od 3. 8. do 8. 8.	Mladinski center na Rebrci	TEDEN MLADINSKIH UMETNIKOV Prinesli s seboj: osebne potrebnice, delovno obleko, škarje, lepilo, vodne harvice in veliko dobre volje. Cena: 890 šil. za polni penzion. Stroški za material se posebej zaračunajo. Z vami bodo delali, risali, pili, plesali: Valentin Oman, Barbara Mosseneder, Tanja Zgonc, Saša Kump, Rožica Pušnik, Ilse Moller, Drago Družkovič, Hermi Paulič, Anica Fugger. Prijave na naslov: Mladinski center Rebrca, 9133 Miklavčevo. Tel.: 04237/2142 ali na Krščansko kulturno zvezo, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Tel.: 04222-51252R 23-24	Krščanska kulturna zveza
Sreda 5. 8. 20. 00	Tinje	GLEDALIŠKA PREDSTAVA: KONTRABAS (Patrick Süskind) Igra: Hanspeter Carinth-Painschab. Produkcija: Carinth-Bergmann-Ensemble.	Katoliški dom prosvete Tinje
Petek 14. 8. 20. 00	pri Šoštartju v Globasnici	SREČANJE VRHUNSKIH ANSAMBLŌV S KOROŠKE, ŠTARJSKE IN SLOVENIJE Dobrodelni koncert za Glasbeno šolo.	Glasbena šola
od 23. 8. do 29. 8.	Tinje	SLOVENSKE POČITNICE Voditelj: Miha Vrbinč, Renate Kraut, Marija Perne	Katoliški dom prosvete Tinje
RAZSTAVE			
	Mohorjeva knjigarna Celovec	RAZSTAVA FOTOGRAFIJ - Jošt Rotar	
do 31. 7.	Galerija „BI“ v Posojilnici Bilčovs	RAZSTAVA DEL WALTERJA MISCHKULNIGA - JEKLENE PLOČEVINE Besedila Fabian Hafner.	
	Kulturna taberna Pri Joklnu	RAZSTAVA FOTOGRAFIJ ANTONA REICHMANA - „Gilkaba“	Kulturno društvo pri Joklnu
do 26. 7.	Tinje	RAZSTAVA DEL GORAZDA ŽIVKOVIČA - „slike“	Katoliški dom prosvete Tinje
Ponedeljek 27. 7. 20. 00	Tinje	OTVORITEV RAZSTAVE DEL PROF. DR. JOAHIMA BREYERJA - oljne slike, risbe in monotipije	Katoliški dom prosvete Tinje
do 2. 8. 10.00-17.00	Arkadni dvor po. - pet. Vetrinj	RAZSTAVA DEL PAOLO CERVİ - slikar iz Trsta	Neues Musikforum Viktring
od 17. 8. do 23. 8.	Galerija Rožek	POLETNA RAZSTAVA Oman, Grädischnig, Koller, Krawagna, Hoke. Od torika do nedelje od 15.00 do 19.00.	
OBIŠČITE V SLOVENIJI			
Sobota 18. 7. 21. 00	Ljubljana	ODMEVI Z ALTAJA Mongolski narodni ansambel	Mednarodni poletni festival
Četrtek 23. 7. 21. 00	Ljubljana	LADO Ansambel narodnih pesmi in plesov Hrvaške	Mednarodni poletni festival
Četrtek 23. 7. 21. 00	Ljubljana	MEDNARODNE PARALELE NOVE GLASBE Srečanje mladih skladateljev in izvajalcev (Rorem, Denissin, Berio, Förtig, Rojko, Takemitsu)	Mednarodni poletni festival

S Slovenskim vestnikom v Poreč!

Termin: od 9. do 11. oktobra 1987

Cena: 1.280 šil.

Spored: 9. oktober: zjutraj odhod z avtobusi v Poreč, opoldne prihod v Poreč, kosilo, prosto popoldne, večerja, zabavni večer z glasbo in plesom.

10. oktober: celodnevni izlet z ladjo, večerja, prosti večer

11. oktober: dopoldne nedeljska matineja, kosilo, povratek z avtobusi

Prijave: Uprava Slovenskega vestnika, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16, telefon 51 43 00/40, gospa Milka Kokot.

Ribiška sreča v Malem jezeru

Malo jezero blizu Klopinskega jezera pač dosedaj ni veljalo za bogato lovišče, toliko da se najemniku jezera Rebrškemu ribiškemu klubu (predsednik Lado Hajnžič) niso posmihovali. Zadnji četrtek pa so se smejala podjunska ribiška srca, ko je Franc Ounitsch (levo) iz Žitare vasi prav v tem Malem jezeru ujel 95 cm dolgega soma (nem. Waller) s težo 5,80 kg! Dan navrh pa je imel srečo tudi Jozi Krasnik, ko je ujel krapa s težo 6,18 kg.

Obema ribičema, članoma slovenskega podjunskega ribiškega kluba (sedež v Šentprimozu, predsednik Milan Wutte) iskreno čestitamo.

Ob tej priliki lahko še zabeležimo, da je podjunski ribiški klub imel pred kratkim pri Lucu v Veselah zelo uspešno ribiško veselico (igrali so Fantje s Podjune). Vse navdušene ribiče pa vabijo naj vstopijo v njihovo društvo.

Kulturno pismo iz Slovenije

Mednarodna „Vilenica 87“

Septembra bodo v sežanski občini organizirali mednarodno literarno prireditev z naslovom „Vilenica 87“. Lani je ta prireditev prvič imela mednarodno razsežnost – zdaj organizatorji pravijo, da bo udeležencev še več, razširjen pa bo tudi program, kajti izkušnje z lansko Vilenico so takšne možnosti odprle, pravzaprav nakazovale „izpolnitev“ prvotnega načrta. Ena izmed novosti bo okrogla miza, na kateri bo mednarodna družina piscev razpravljala o „srednjeevropski literaturi in germanskem vplivu“. Uvodni referat zanjo je pripravil znani tržaški italijanski avtor in germanist Claudio Magris. Predvideno je, da naj bi „disput“ o tej stvari trajal eno popoldne. Druga novost, recimo, je razširitev dogajanja izven Sežane: tako bo ob literarnem recitalu v zgradbi sežanske občinske skupščine še recital – naslednji dan – v dvorcu Zemono v občini Ajdovščina: Obljublajo, da bo novosti še nekaj, med njimi tudi novi nagradi, in sicer nagrada „Mlada Vilenica“ (za mlade avtorje) in nagrada „Kristal Vilenice“, ki naj bi jo prejel avtor enega izmed besedil, ki bodo izšla v posebni brošuri, v njej pa bodo predstavljeni vsi avtorji, ki jih je mednarodna žirija zajela v ožji izbor za veliko nagrado „Vilenica“.

Ta nagrada je pravzaprav ena izmed

glavnih stvari prireditve. Podeljuje jo Društvo slovenskih pisateljev (DSP), prejme pa jo avtor iz „srednjeevropskega prostora“, se pravi avtor kakšnega sosednjega ali nam Slovincem bližnjega naroda ali jezika. Kajti celotna manifestacija združuje predvsem pisce iz tega območja, s čimer se želi poudariti in pokazati, v katero kulturno sfero sodi slovenska kultura: nagrada naj bi v Sloveniji opozarjala na vredna dela, ki nastajajo v tem nam sorodnem „srednje-evropskem“ kulturnem ozračju, obenem pa uveljavila slovensko literaturo v tem prostoru. Kot je znano, je lani to nagrado prejel italijanski tržaški pisatelj Fulvio Tomizza za roman „Mladoporočnica iz ulice Rosetti“ (pred meseci je izšel v slovenskem prevodu). Mednarodna žirija, ki jo imenuje DSP, je nagajenca za letošnje „Vilenico“ baje že izbrala, toda za zdaj še noče objaviti njegovega imena.

Prireditve se bo začela 10. septembra in bo trajala tri dni. Glavne točke programa s podelitvijo nagrade bodo potekale v izredno lepi kraški jami Vilenica pri Sežani (od tod ime vse manifestacije). Povabljenih je nad 80 tujih avtorjev. Poleg DSP je glavna organizatorica „Vilenice 87“ Zveza kulturnih organizacij v Sežani.

Jože Horvat

Del Okteta Suha na enem izmed svojih koncertnih nastopov

Oktet Suha izdal kaseto Mediterano

Oktet Suha ima za seboj že nekaj let uspešnega delovanja. S svojim ubranim petjem je kmalu po ustanovitvi opozoril nase in danes sodi med najboljše vokalne ansamble naše narodne skupnosti. Oktet Suha v prvi vrsti goji domačo pesem s posrečenimi sodobnimi aranžmaji vodje Berteja Logarja. Zdaj se nam predstavlja s prvo samostojno kaseto s posnetki pesmi raznih narodov. Pesmi izvajajo v izvirnem jeziku in deloma v esperantu.

Oktet Suha ni znan le pri nas na Koroškem, ampak se je uveljavil tudi preko avstrijskih meja, zato ni slučaj, da so esperantisti ob svojem 100-letnem jubileju izbrali prav ta vokalni ansambel, da posname nekaj pesmi tudi v tem mednarodnem jeziku. Svojo kaseto Mediterano bo oktet predstavil 20. julija na svetovnem simpoziju esperantistov v Gradcu.

Kot pove že naslov, pri posnetih pesmih gre za pesmi o morju in mornarjih, le ena je posvečena esperantistom in sicer La espera (upanje), torej esperantska himna. Ljubitelji lepih vokalnih melodij bodo na kaseti našli dalmatinske, slovenske, francoske, ruske in nemške pesmi ter pesmi drugih narodov. Kot solisti nastopajo Pepej Krop, Jokej Logar in Sigi Kolter. S tem bodo vsi, ki so jim blizu pesmi, ki govorijo o morju, obmorskih krajih in življenju na obalah, dobili v roke lep šopek pesmi, katerim bodo gotovo radi prisluhnili. Kaseto pa je gotovo tudi primerna za darilo ali lep spomin za turiste, ki prihajajo na oddih v našo deželo.

Kaseto, katere izid je omogočila turistična agencija Cartrans, lahko kupite v obeh slovenskih knjigarnah, zadrugah in posojilnicah. Cena znaša 100 šil.

Kulturni večer v Vrbi

Slovensko prosvetno društvo „Drabosnjak“ na Kostanjah že več let v naši občini skrbi za popularizacijo slovenske kulture med tujimi gosti, ki v poletnem času pridejo na letovanje v naše kraje. Gonilna sila tega društva je predsednik Janez Lesjak, mož neuklonljive narave, ki mu gre tudi zasluga, da je na naši severni jezikovni meji na Kostanjah zrasel Drabosnjakov kulturni dom. Kot druga leta, tako je bil tudi v soboto zvečer v slavnostni občinski dvorani v Vrbi kulturni večer, v okviru katerega so sodelovali in predstavili slovensko kulturo tujim gostom mešani pevski zbor SPD „Zvezda“ iz Hodiš, tamburaški ansambel SPD Šentjanž, za katerega vemo, da predstavlja že 8. generacijo tamburašev v Šentjanžu, nadalje folklorna skupina SPD „Trta“ iz Žitare vasi ter Danica Uršic, ki je brala dela slovenskih pesnikov

Hartmanove in Januša v nemškem prevodu ter tako dala majhen vpogled v koroško slovensko pesništvo.

Publika, med katero je bilo precej gostov, je z velikim zanimanjem sledila izvajanju nastopajočih in jih nagradila z navdušenim aplavzom. Čeprav ni bilo mnogo obiskovalcev, so pa zato le-ti bili deležni lepega kulturnega užitka, ki je dal majhen prežer slovenskega kulturnega dogajanja na Koroškem.

Tokrat je Danica Uršic vodila skozi spored. To odgovorno nalogo je res dobro opravila, kar tako korajžno naprej! Lepo hvalo izrekamo vsem nastopajočim, še posebno pa Drabosnjakovcem, ki skrbijo za to, da tudi naš svetovno znani turistični kraj Vrba seznanijo z dejstvom, da na tem območju tudi živimo in delujemo Slovenci.

Š. L.

Stenski koledar

Zadnjič smo poročali, da bo za leto 1988 izšel stenski koledar s slikami Wernerja Berga. Bralce pa tokrat seznanjamo, da bo v okviru knjižnega daru Slovenske prosvetne zveze za prihodnje leto izšel stenski koledar z reprodukcijami del mladega, a že mednarodno uveljavljenega slikarja Rudija Benetika iz Podjune.

Tako kot ostale knjige, bo tudi stenski koledar izšel pri Založbi Drava. Benetikov koledar je možno zasigurati s prednaročilom. Podrobneje bomo o tem poročali drugič.

Vzgojitelji pa v kratkih sestavkih poročajo, kako so delali s svojimi skupinami, medtem ko se dijaki, zlasti maturantje spominjajo na bivanje v domu oz. se ukvarjajo s prihodnostjo, kaj bodo študirali.

V Prepihu je zbranih tudi nekaj spisov, ki so jih dijaki napisali v šoli, pri tem gre za razmišljanja o tem, zakaj smo tako brezbržni do svojega materinega jezika. V literarnih poskusih se mladi pisci ukvarjajo z vprašanji o varstvu okolja, o človeku in še čem. Ta mladina točno registrira, kaj se v okolju, v katerem živi, dogaja. V Rubrikah opazovanja, razmišljanja to dokumentirajo s pomočjo humora, ki je zelo primerna oblika povedati tisto, kar se sicer le težko da povedati s pravim učinkom. V tem kratkem spisu o vsebini Prepaha je treba tudi povedati, da so s svojimi prispevki zastopani tudi dijaki večinskega naroda, ki so bivali v domu. Tako so v Mladinskem domu SŠD v malem prakticalirali sožitje in enakopravnost med narodoma.

Prepiah je po opremi skromna brošura, a po zamisli in hotenju velika stvar, ki po svoje prispeva k oblikovanju boljše atmosfere v deželi, kjer živita dva naroda, a tudi k spoznanju, da šibkejši ne more ogroziti močnejšega.

Družinsko petje na Ziljski Bistrici

Na Ziljski Bistrici smo preteklo nedeljo imeli takoimenovano družinsko petje. Organizacijsko je prireditev dobro uspela. Na prireditvi oz. pri petju so sodelovale družine z vseh treh dolin Južne Koroške in celo iz Slovenije. Bilo je zanimivo prisluhniti takemu petju.

Ob tem se pa vsekakor postavlja vprašanje ali tako petje res odpravlja prave probleme v družini. Mislimo, da jih celo prikriva in zaradi tega je stvar treba presoditi kritično. Družinskega petja pri nas nismo organizirali zato, da problemom ne bi pogledali v oči, da bi prikrivali pravo situacijo tu pri nas, ki je za našo narodno skupnost vse prej kot rožnata.

Splošno pa je seveda treba povedati, da je prireditev bila spodbudna in upati je, da bo prihodnjic sodelovalo več družin iz naše – Ziljske doline. Saj pravimo, da petje povezuje, morda to drži in lepo bi bilo, če bi v naših družinah več peli, a kot rečeno ne zato, da bi se izogibali problemom, s katerimi se srečavamo iz dneva v dan.

Organizator družinskega petja sta bili Krščanska kulturna zveza in Slovensko prosvetno društvo „Zila“. Moramo reči, da je vse bilo dobro pripravljeno, mikavnost prireditve je bila tudi v tem, da je lahko potekala na prostem.

SPD „Danica“ in turizem

Od leta 1961 naprej prireja naše društvo v poletnih mesecih dvojezične prireditve za turiste in domačine. S temi prireditvami posredujemo informacije o slovenski manjšini, ki živi na Koroškem. Marsikje sliši turist slovensko besedo, ne dobi pa zmeraj pravih informacij saj je dostikrat pri gostiteljih, ki ne priznajo oz. zamolčijo, da v naši deželi živi tudi slovenska narodna skupnost.

V razgovorih po prireditvah so številni gostje potrdili, da si želijo takih kulturno-informativnih prireditev. Tako je bilo tudi zadnje soboto v Kulturnem domu, ko smo vabili na prvi kulturni večer v tej sezoni. Številni gostje so z velikim zanimanjem sledili sporedu, katerega so oblikovale domače skupine same: Mešani pevski zbor, mlajši mladinski zbor, vokalni ansambel in trio Korotan s pevci SPD „Danica“. Vezne besede pa je imel predsednik društva Stanko Wakounig. Po koncertu so se nam pridružili nekateri turisti, s katerimi smo se pogovarjali tudi o morebitni kulturni izmenjavi z zborom iz Nižje Avstrije.

-ica

Prepiah – glasilo gojencev MD SŠD

Gojenci Mladinskega doma Slovenskega šolskega društva v Celovcu so že na počitnicah, njihovo glasilo Prepiah, ki so ga izdali ob koncu letošnjega šolskega leta pa nas bavi z vsebino, s katero so odprli zatohle prostore naših misli in vanje spustili precej svežega zraka. Mladina povsem upravičeno razmišlja o današnjem času, zlasti pa o prihodnosti. Saj ima človeštvo neodgovoren odnos do okolja: uničuje ga in s tem ogroža biološko ravnotežje. Ob umiranju gozdov so najbolj vidne posledice mačehovskega odnosa človeka do narave; njena smrt pa bo nenazadnje tudi smrt za človeštvo. Zato Prepiah z naslovno stranjo – s podobo mrtvega gozda – opozarja bralca, kakšen bo svet, če do njega ne bo spremenil svojega odnosa.

Vsebinska Prepaha kajpada ni le skrb mladih za naše okolje, ampak se pisci bavijo tudi z drugimi vprašanji (kot je sožitje z narodom sosedom, odnos med učiteljem in učencem), z literarnimi poskusi. Največ pa pišejo o tem, kako je potekalo življenje v domu, v katerem so bivali med šolskim letom. Uvodne besede je prispeval ravnatelj doma mag. Jože Blajs, ki med drugim pravi, da je Prepiah prvič izšel leta 1983 in je medtem postal še močnejši, vendar prizna, da zastavljenega cilja,

Kdaj bodo uradno rehabilitirali Franca Kukovico?

V zadoščenju demokratični javnosti je prav gotovo bilo spoznanje deželnih juristov, da ravnatelja Franca Kukovico ne bodo mogli postaviti na zatožno klopo. Preveč neutemeljene in tendenciozne so bile pritožbe določenih nacionalistično usmerjenih občanov proti Kukovici. Vendar nikomur, ki je podrobno sledil političnemu razvoju v tej zadevi, ne more zadoščati dvomljivo zadržan je koroškega deželnega šolskega sveta. Moralna škoda, ki jo je utrpel učitelj Franc Kukovica in z njim vred drugi korektni dvojezični učitelji, je ostala še naprej nepopravljena.

Še se drži v koroškem političnem svetu očitke deželnega poslanca Reinholda Lexerja, da so spremembe dvojezičnega šolstva potrebne „zaradi napačnega zadržanja posameznih dvojezičnih učiteljev!“ Teh nezaznanih trditvev deželni šolski svet do danes še ni zavrnil. Prav tako ni javno zavrnil očitkov na račun Kukovice. Deželna vlada svojemu uradniku Francu Kukovici niti ni dovolila sodnijsko se braniti proti žalitvi njegove časti, ki jo je moral utrpeti v zvezi s pisanjem proti njegovi osebi.

Kot smo poročali že meseca aprila, se je Franc Kukovica pismeno pritožil pri deželnem šolskem svetu in Koroški deželni vladi, ker so prišle v javnost tako neutemeljeni očitki, ne da bi imel možnosti zagovora. Tudi državnemu tožilstvu je že konec aprila 1987 preko odvetnika dr. Matevža Grilca poslal predlog naj ukrepa proti avtorju poročila. Nadzorniku Franzu Wiegeletu (Nadzornik Wiegele je avtorstvo za to poročilo v pogovoru z našim listom marca 1987 zavrnil, z uradne strani pa še do danes ni odgovora, kdo da je avtor poročila!) V pismu državnemu tožilstvu je Kukovica zavrnil vse očitke kot napačne. Zavrnil je trditve, da bi kdajkoli zapostavljal učence, ki niso prijavljeni k dvojezičnemu pouku. Zavrnil je trditve, da bi obdaroval dvojezične učence; tudi ne drži očit-

ki, da z večjim veseljem poučuje le dvojezične učence in da druge ustrahuje s pedagoškimi ukrepi; brez podlage so tudi govornice, da tendenciozno oblikuje šolske proslave; tudi ni neprijavljenim otrokom na nemška vprašanja dajal slovenske odgovore; nikogar ni zapostavljal. Tudi ostalo njegovo zadržanje v in izven šole je bilo v skladu z zakonskimi prepisi!

Do sodnijskega postopka proti odgovornim v deželnem šolskem svetu ni prišlo, ker deželna vlada

takega postopka ni dovolila. Kot nadrejena oblast je odločila, da „ni v interesu ljudske šole Žitara vas“, če se vsa zadeva še naprej obravnava pred sodnijo. Tožba zaradi žalitve časti proti nadzorniku Franzu Wiegeletu bi le še bolj zaostrila napetosti. Vrhu tega je deželna vlada bila mnenja, da Kukovica „ni utrpel konkretne škode, temveč le moralno.“ Poleg tega pa mora vsak ravnatelj računati s kritiko, „ki jo mora do določene mere tudi prenesti“. Zato je deželna vlada vztrajala na „tajnosti v šolskih zadevah“ in Francu Kukovici tožbo zaradi žalitve časti odklonila.

Ostane torej vsaj še vprašanje, kaj bo šolska oblast storila, da se v vrstah šolnikov popravi moralna škoda, ki jo je utrpel Kukovica. Verjetno nikoli ne bomo dobili odgovora na to vprašanje.

„Obiščite drugo šolo“

Župani južnokoroških občin postajajo v šolskih zadevah vedno pomembnejši. Pred nedavnim je žihpoljski občinski svet z županom Tomaschitz zabranil dostop do ljudske šole univerzitetni delegaciji. Vrsto drugih delegacij so prej radevolje spuščali v šolo, da bi študirali „nov model dvojezičnega pouka“.

Ko je „Občinska zveza prijateljev mladine, Ljubljana-Šiška“ maja zaprosila za obisk v dvojezični šoli Žitara vas, je župan Michael Posod prošnjo odklonil. Utemeljitev: „Priporočamo vam, da obiščete drugo šolo, saj jih je dovolj!“

„Zakaj takšno razburjanje?“

Prorektor Hödl odgovarja

Začudenje nad silnimi reakcijami nad izjavami Avstrijske rektorske konference o položaju slovenske manjšine je te dni izrazil prorektor celovške univerze dr. Günther Hödl. „Nismo še objavili zaključnega poročila, dali smo izjavo o zadnji naši seji na Koroškem“, je objasn timer Hödl in dodal, da ne gre zgotelj za šolsko vprašanje. Napovedal je, da se bo rektorska konferenca septembra informirala o položaju Čehov, Madžarov in Hrvatov v Avstriji. Ugotovitev, da je v manjšinskem vprašanju pet pred dvanajsto, je do zadnjega razburkala koroške stranke.

Prireditve ob 80-letnici SPD Zarja

Pohod na Peco, ki ga prireja SPD Zarja, je bil letos že v začetku julija. Organizatorji so ga preložili, da ne bi sovpadal s pohodom na Komelj.

Kot ponavadi, je Peca tudi tokrat pokazala planincem svojo neprijazno in megleno stran. A trdna volja in medicina v nahrbtnikih je pohodnike le motivirala, da so se povzpeli do vrha. Zato pa je bilo po povratku na družabnosti pri Peršmanu toliko bolj prijetno. Družbi pohodnikov in domačinov Lepenarjev je končno sijalo še pravo poletno sonce.

Rekordna Poletna noč seveda ne poteka ob soncu, pa vendar toplo in sončno vreme podnevi soodloča o uspehu te zabavne prireditve, saj se obiskovalci dobro počutijo na prostem le v milih, toplih nočeh. Priredi-

telji so z vremenom imeli srečo, in ker so poskrbeli tudi za vse ostalo po najboljših močeh, je bil tudi obisk in uspeh 15. Poletne noči zelo zadovoljiv.

Obiskali so Poletno noč tudi župan dr. D. Haller, podžupan in nekateri občinski odborniki, pozdravili pa so tudi prijatelje z Jezerskega, obiskovalce iz sosednjih krajev Podjune in Roža ter številne tuje goste.

Poleg izvrstnega ansambla „Fantje treh dolin“, je treba omeniti še domače gospodinje, ki so se potrudile, da bi dohitevale s peko okusnih krapov (za katerimi je bilo veliko povpraševanje), bogat srečolov z lepimi nagradami, dekliške pozdrave z dišečimi šopki ter marljivost društvenikov in ostalih pomagačev-prijateljev Zarje.

Kulturni večer v Bilčovsu

Slovensko prosvetno društvo „Bilka“ v Bilčovsu obhaja letos 75-letnico obstoja. Zato vabi na vse letošnje prireditve pod tem geslom. V soboto 11. julija pa je vabilo na že tradicionalni kulturni večer k Miklavču. Te prireditve imajo po navadi dva dela: kulturni in zabavni. Temu so Bilčovščani ostali tudi tokrat. V kulturnem delu je nastopil mešan pevski zbor SPD „Bilka“ pod vodstvom Jožka Boštjančiča s petimi pesmimi. Sledil je ansambel „Drava“ iz Borovelj, ki ga vodi Roman Verdel. Zapel je šest pesmi. Nato pa je še moški pevski zbor SPD „Bilka“ pod vodstvom mag. Mirka Lausegerja zapel 5 pesmi. Nastopajoče sta predstavila v obeh deželnih jezikih Kristijana Kruschitz in Sigi Kolter. Spretno sta vpletla med pesmi tudi nekaj del besednega umetnika Gustava Januša.

Po kulturnem delu pa je navzoče zabaval Trio Drava. Zelo pridno je igral in brez premora, čeprav so se zaradi vročine večkrat le redki pari sukali po parketu. Seveda tudi srečolov ni manjkal, kjer je lahko vsak preskusil ali mu je sreča naklonjena ali ne. O polnoči pa je bilo še zrebavanje vstopnic, pri katerem je glavni dobiček 3-dnevno potovanje v Poreč (podarjeno od turistične agencije Cartrans v Celovcu), odnesel Tomi Ogris iz Stranj.

Kulturni večer v Bilčovsu je ena izmed najbolj obiskanih domačih prireditev. Namenjena je pravzaprav letoviščarjem in je zaradi tega dvojezična. Tudi v prihodnje bomo nadaljevali s to tradicijo in opozarjali na prisotnost slovenske narodnosti na Koroškem – čeprav bodo inozemski obiskovalci le maloštevilni.

Škocjanske jame pod zaščito UNESCO

Ena najlepših naravnih znamenitosti Slovenije Škocjanske jame v bližini Sežane, ki so pravi biser podzemnega sveta (po mnenju mnogih še lepši kot Postojnska jama), so uvrstili na seznam svetovne dediščine pri mednarodni organizaciji za vzgojo, znanost in kulturo UNESCO. Formalno so ta sklep sprejeli na skupščini UNESCO lani novembra, v Škocjanskih jamah pa je bila slovesnost z odkritjem posebne plošče v soboto.

Škocjanske jame so tako poleg Durmitorja in Plitvičkih jezer tretji naravni spomenik iz Jugoslavije, ki je na seznamu UNESCO, medtem ko je vseh jugoslovanskih naravnih in kulturnih spomenikov na tem svetovnem seznamu z 242 objekti skupaj devet. V Sloveniji so prepričani, da jim bo zaščita UNESCO pomagala k večji afirmaciji Škocjanskih jam v svetu in k hitrejšemu razvoju turizma na tem področju. Ob sobotni slovesnosti so že odprli turistični center z restavracijo s pokrito teraso, informacijskim birojem in velikim parkiriščem za osebne avtomobile in avtobuse.

Škocjanske jame, ki so značilen naravni pojav na slovenskem krasu, so odkrili leta 1823, za prve obiskovalce pa so jih odprli pred 101 letom. Jame so dolge okoli pet kilometrov, od tega si obiskovalci lahko ogledajo okoli 2,3 kilometra jam in hodnikov.

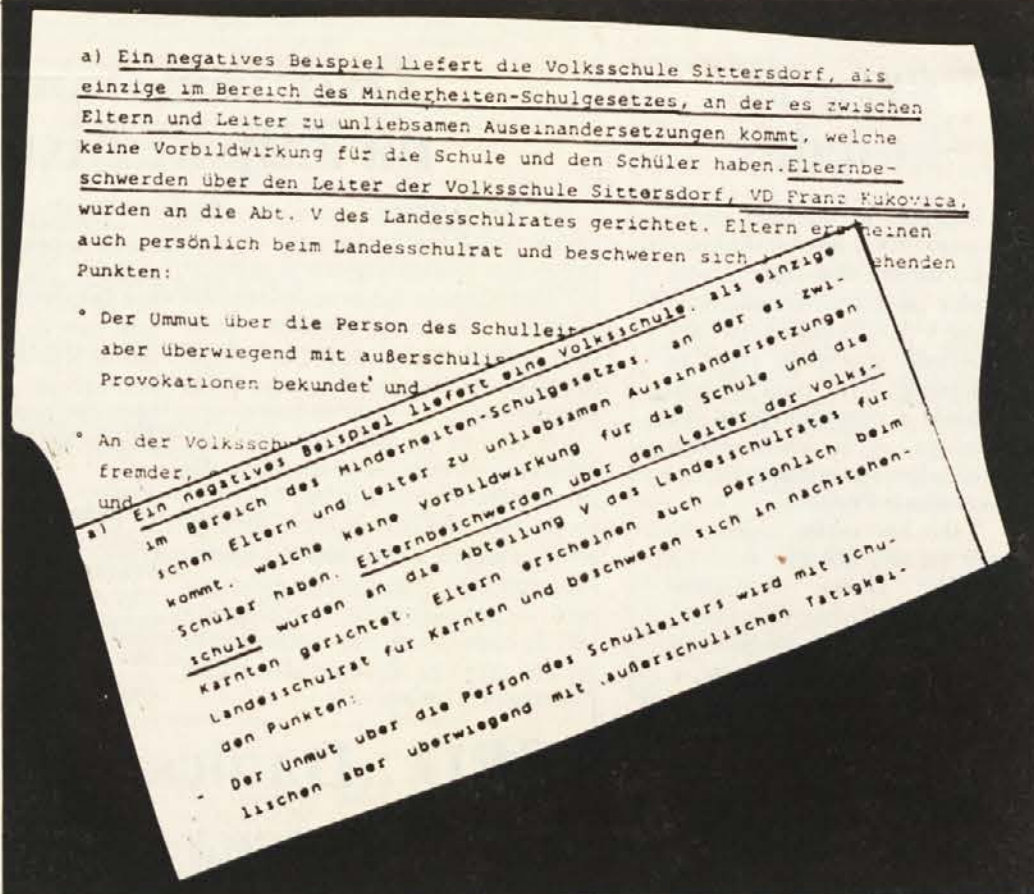
Ker so te jame za sedaj precej manj znane kot znamenita Postojnska jama, si jih ogleda veliko manj ljudi. Lani so našteji okoli 65.000 obiskovalcev, med njimi večino tujih turistov. Kot pa predvidevajo, se bo obisk odslej hitreje povečeval.

L. S.

Nočna predstava v Šentjakobu – Danes v petek 17. 7. uprizorja oder mladje v šentjakobskem župnijskem dvorišču svojo sodobno interpretacijo Župančičeve pesnitve „Duma“, ki je pred kratkim navdušila gledalce v Celovcu. Gledališka uprizoritev „Kje, domovina, si?“ se prične ob 21.30, ob slabem vremenu bo predstava v nedeljo 19. 6. ob istem času.

Dve poročili – ena politika – Poročilo deželnega šolskega sveta za leto 85/86 je bilo povod za neutemeljene očitke na ravnatelja žitarske šole. V prvem poročilu, ki je bilo poslano na Dunaj (glej faksimile) je ravnatelj še imenovan imensko, v drugem (ki so ga med drugim dobili tudi časopisi) so imena izpuščena. Na manipulacije pri izdelovanju poročila smo opozorili že obširno v reportaži 10. aprila 1987.

Raziskava javnega mnenja v Sloveniji

Povprečni Slovenec živi slabše, vendar išče že tudi izhode, zlasti v novih gibanjih

Slovenija je edina med vsemi socialističnimi državami, ki pozna in redno opravlja raziskave javnega mnenja. Letošnje leto je že dvajseto, kar raziskovalni inštitut ljubljanske fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo raziskuje slovensko javno mnenje. Čeprav bodo vsi podatki dokončno obdelani šele do jeseni, so nekateri člani raziskovalne skupine (dr. Niko Toš, dr. Zdenko Roter, dr. Peter Klinar in dr. Boštjan Markič) na pogovoru v uredništvu Dela že predstavili prve letošnje rezultate.

Temeljna značilnost slovenskega javnega mnenja je, da se pripravljajo splošni premiki v vrednotenju in ocenjevanju družbenih razmer in sistema – „povprečni“ Slovenec se nič več pasivno ne uvršča v svoj politični prostor, ampak tudi že išče in najde razne alternative izhoda. Javno mnenje politično dozoreva, postaja tako rekoč polnoletno, s tem pa se oži prostor za politično manipuliranje. Večina sicer sodi, da živi slabše kot prej,

le malo ali nič ne privarčuje (zaradi inflacije je dramatično upadlo pozitivno vrednotenje varčevanja), da je čedalje težje z zaposlitvijo in stanovanji, da delo ni spoštovano, da demokracija in samoupravljanje upadata, da naraščajo pojavi socialne dezorganizacije. Čutiti je naravnost velikanski strah pred ponovitvijo černobilske katastrofe, širjenjem aidsa, odtujitvijo, ki jo prinašajo nove tehnologije. Ob vsem tem pa ljudje iščejo tudi izhode in so čedalje bolj sposobni identificirati kritične točke v družbi, ki so potrebne sprememb.

Medtem ko se apatija in upadanje zaupanja nanašata zlasti na obstoječe politične institucije (pozitivno vrednotenje vloge zveze komunistov je na primer letos doseglo najnižjo točko v vsem obdobju raziskovanja slovenskega javnega mnenja!), pa so legitimnost pridobili nove politične ideje, teorije in gibanja, zlasti tista, ki jih sprožajo mladi. Izrazito pozitiven je odnos do civilne družbe, stavk, civilnega služenja v JLA, novih družbenih gibanj

(skoraj polovica Slovencev se je pripravljena v njih tudi aktivno vključiti), ukinitve 133. člena, reforme praznovanja dneva mladosti, javnih tribun slovenskih pisateljev, pluralizma kot načina reševanja konfliktov, referendumov o ključnih vprašanjih razvoja (ustavnih spremembah, gradnji jedrskih elektrarn itd.), neposrednih volitev.

Niso se uresničila pričakovanja, da bo kriza privedla do postopnega moralnega razkroja oziroma razpada družbenih vrednot. Več kot dve tretjini Slovencev sta „neuzivaško“ usmerjeni – gre jima za „nekaj več“, večina pa jih meni, da je usoda v človeških rokah. Prav tako so izneverjena pričakovanja, da se bodo zaradi krize Slovenije v večjem številu vračali v naročje cerkve (število vernih se sicer povečuje, vendar gre predvsem za tako imenovano novo vernost, ki je izrazito nedogmatska).

Mile Šetinc
(Delo, Ljubljana)

Jugoslavija znižala cene za turiste na Jadranu

Jugoslovanske potovalne agencije so v teh dneh znižale cene za dopuste in potovanja na jadransko obalo za 30 odstotkov. To pa zato, ker je ob trenutnem višku sezone prišlo na Jadran manj domačih in inozemskih gostov, kakor pa pričakovano. Tako je zdaj mogoče pri „Kompasu“ knjižiti pavšalna potovanja na otoke Hvar, Brač in Korčula za drugo polovico julija za 30 odstotkov ceneje. Tudi nekatere druge turistične agencije so podobno reducirale cene za potovanja na otoka Lošinj in Rab ter za turistične kraje v okolici Pule.

Večina turistov tudi letos prihaja v Jugoslavijo iz Avstrije, Italije in Nemčije, podvojilo pa se je število gostov iz skandinavskih dežel.

PLES
z ANSAMBLOM
ŠOK
(RTV LJUBLJANA)
KJE:
KOCUHA
PRI ŠMARJETI
ob Camping Rosental - Raž
KDAJ:
PETEK, 17. JULIJ 1987
OB 20.30 URI
VSTOPNINA: 35,-šil.
- GLASBA - PLES - GLASBA

Otroci ljudske šole iz Kotmare vasi so pod vodstvom Walburge Jansa zapeli na otvoritvi Pedagoškega tedna v obeh deželnih jezikih.

Učitelji si prizadevajo za nadaljnjo izobrazbo

Poslevoedeči predsednik deželne šolske sveta ravnatelj Karl Kircher je v ponedeljek otvoril letošnji Pedagoški teden, najobsežnejšo prireditvev za nadaljnjo izobrazbo koroških učiteljev obveznih šol. Otvoritev, na kateri je zapel zborček kotmirške šole in katere sta se udeležila tudi dv. sv. dr. Valentin Inzko in rektor celovške univerze Bodenhöfer, je bila v Domu glasbe, predavanja in seminarji pa so bili cel teden v poslopju Pedagoške akademije v Celovcu. Prireditelj tedna, Pedagoški inštitut, je pred začetkom referatov in tečajev prejel že nad 2500 prijav učiteljev z ljudskih, glavnih in posebnih šol ter politehničnega letnika. To rekordno število pomeni, da je več kot polovica učiteljev koroških obveznih šol imela namen poslušati se v svojem prostem času te možnosti za nadaljnjo pedagoško izobrazbo.

Glavna tema 36. pedagoškega tedna so bili novi izsledki raziskav na področju legastenije; torej problemi, ki jih imajo ti otroci pri branju in pisanju. Na večini 43ih predavanj, seminarjev, delavnic in tečajev so se ukvarjali s to problematiko, ki učencev ne tare samo na ljudskih šolah. Važno so polagali tudi na glasbeno in likovno področje: na sporedu je bilo srečanje s slikarjema Valentinom Omanom in Edwinom Wiegelerom; prof. Jožko Kovačič pa je dajal koristna navodila za vodenje zborov, oziroma petje na ljudskih šolah.

Zadovoljiva je bila udeležba dvojezičnih učiteljev, za katere so imeli nekaj specifičnih prireditev. Okrajni šolski nadzornik Franz Wiegeler je govoril o novem učnem načrtu za dvojezične ljudske šole, ki ga bo treba še temeljito pretresti. Nova in važna točka splošnega učnega načrta bo socialno učenje, torej medsebojno spoštovanje in medsebojna pomoč. V tej zvezi je Wiegeler poudaril, da je ena največjih težav dvojezičnega šolstva intoliranja nekaterih staršev do jezika manjšine.

Franci Rulitz

RADIO-TELEVIZIJA

TV AVSTRIJA 1

Petek, 17. 7.: 9.05 Srečni Luka, risanka – 9.30 Ruščina – 10.00 Latinščina – 10.30 Gospa Eve vara pri igranju, film – 12.00 Notranjepolitični report – 14.20 Počitniški spored – 16.30 Oddaja za najmlajše – 17.05 Risanka – 17.30 Ana, Ciro in drugi – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Šport – 20.15 Stari – 21.15 Poglej in ugani – 21.25 Skoraj kot v pravem življenju – 22.10 Mojstrska dela.

Sobota, 18. 7.: 9.05 Latinščina – 9.35 Angleščina – 10.05 Ruščina – 10.35 Družinske slike, film – 12.00 Nočni studio – 14.25 Potovanje v Italijo – ljubezen je zajamčena, film – 16.00 Ostržek – 16.25 Širom sveta – 17.05 Jack Holborn, serija – 18.00 Tedenski pregled sporeda – 18.25 Iz cirkusa – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 19.55 Šport – 20.15 Udo Jürgens – 22.50 Šport.

Nedelja, 19. 7.: 14.45 Neka druga ljubezen, film – 16.15 Lutkovna serija – 17.30 Helmi, prometna vzgoja za otroke – 17.40 Klub seniorjev – 18.25 Poglej in ugani – 18.30 Mi, družinska oddaja – 18.50 Loto, žrebanje – 19.00 Slike iz Avstrije – 19.30 Čas v sliki – 19.50 Šport – 20.15 Argumenti – 21.45 Hubert Berchtold, slikar – 22.30 Sedem dni športa – 22.50 Nočni studio.

Ponedeljek, 20. 7.: 9.05 Srečni Luka, risanka – 9.30 Tu sem jaz človek – 10.00 Latinščina – 12.05 Leopard, senca v travi – 14.20 Počitniški spored – 16.30 Oddaja za najmlajše – 17.05 V svetu divjih živali – 17.30 Otok Falcon, serija – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Šport v ponedeljek – 21.08 Mojstri kuhajo – 21.15 Nastop v Manhattanu – 22.00 Tedaj – 22.05 Strup pod rožami radosti – 23.05 Arhitektura na razpotju.

Torek, 21. 7.: 9.05 Srečni Luka, risanka – 9.30 Latinščina – 10.15 Angleščina – 12.00 Pandam – novi naravni rezervat – 14.05 Počitniški spored – 16.15 Risanka – 17.05 Čebelica Maja – 17.30 Tudi zabava je potrebna – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Šport – 22.00 Dallas – 22.00 Za ljubitelje filma – 22.45 Shogun (2).

Sreda, 22. 7.: 9.05 Srečni Luka, risanka – 9.30 Latinščina – 10.00 Angleščina – 10.30 Naša mala farma – 14.20 Počitniški spored – 16.30 Lutkovna predstava – 17.05 Risanka – 17.30 Obalni piloti – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Šport – 20.15 „Brezmadežni“ gospodje, film – 21.45 Tedaj – 21.50 Pravi Dunajčan ne pogine – 22.35 Šport – 23.05 Sanje o neznosti, film.

Četrtek, 23. 7.: 9.00 Poročila – 9.30 Dežela in ljudje – 10.00 Angleščina – 10.30 Dva nebeška psa na poti v pekel, film – 12.15 Klub seniorjev – 14.20 Počitniški spored – 16.30 Oddaja za

najmlajše – 17.05 Tao Tao – 17.30 Črni konj – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Šport – 20.15 Avstrija – Madžarska, kviz – 21.50 Poletni gledališki magacin.

TV AVSTRIJA 2

Petek, 17. 7.: 16.20 Luč pravičnih – 18.00 Ta teden se je zgodilo – 18.30 Kobra, prevzemite, 19.15 Tedaj – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Novo v znanosti – 20.15 Leopard, senca v travi – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne novice – 21.45 Šport – 22.15 Vsak je prva žrtev, film – 23.55 Magnum.

Sobota, 18. 7.: 14.40 Tedaj – 14.45 Tedenski pregled sporeda – 16.15 Narodna glasba iz Avstrije – 17.00 Drombuševi – 18.00 Pan-optikum – 18.25 Šport – 19.00 Za prijatelje filma – 19.30 Čas v sliki – 19.55 Novo v znanosti – 20.15 Jack Dempsey – mož postane legenda – 22.35 Napadalci, film.

Nedelja, 19. 7.: 9.05 Tom in Jerry – 9.30 Dvomi se porodijo – 10.15 Modri denar, film – 12.00 Galakonzert Gershwin – 14.05 Žerjavi – poslanci bogov – 14.55 Tedaj – 15.00 Sportno popoldne – 16.55 Ljubite klasiko? – 17.40 Avstrijska hitparada – 18.25 Poglej in ugani – 18.30 Okay, mladinska oddaja – 19.25 Tedaj – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Medeni tedni, film – 21.55 Hotel, serija – 22.40 Kraj zločina.

Ponedeljek, 20. 7.: 18.00 Lindenstraße – 18.30 Kobra, prevzemite – 19.15 Tedaj – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Novo v znanosti – 20.15 Podoželjski zdravnik – 21.00 Tedaj – 21.08 Mojstri kuhajo – 21.35 Kulturne novice – 21.45 Šiling, gospodarski magacin – 22.05 Quackser Fortune ima bratranca v Bronksi, film – 23.35 FBI, serija.

Torek, 21. 7.: 16.45 Evropski narodni parki – 18.00 Vroči oblakdi, mrzli polivi – 18.30 Kobra, prevzemite – 19.15 Tedaj – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Novo v znanosti – 20.15 Belo-modre zgodbe – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne novice – 21.45 Cafe Central.

Sreda, 22. 7.: 17.00 Graditi, stanovati, živeti – 17.30 Dežela in ljudje – 18.00 Bill Cosbyjeva družinska drhal – 18.30 Kobra, prevzemite – 19.15 Tedaj – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Novo v znanosti – 20.15 Zakaj so živali spretni, dokumentacija – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne novice – 21.50 Laos – med Marksom in Budo – 22.35 Dva nebeška psa na poti v pekel, film.

Četrtek, 23. 7.: 17.30 Doživljate tišine – 18.00 Skuhano je – 18.30 Kobra, prevzemite – 19.15 Tedaj – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Novo v znanosti – 20.15 Notranjepolitični report – 21.15 Čas v sliki – 21.50 1-2-X, nogomet in toto – 22.25 Klub 2.

TV LJUBLJANA

Petek, 17. 7.: 18.20 – 0.00 Teletekst – 18.35 Dolga bela sled, 11. del češkoslovaške nadaljevanke – 19.10 Risanka – 19.24 iz TV programov – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik in

poročilo s seje CK ZKS – 20.25 C. Bertolazzi: Lulu, 3. del italijanske nadaljevanke – 21.35 Zgodovina izumov: izumijanje sveta, 2. del dokumentarne serije – 22.30 Dnevnik – 22.45 Poletna noč – 22.50 Ciklus Clauda Chabrola: Zver mora umreti, francoski film – Univerziada 87 – dnevni pregled.

Sobota, 18. 7.: 14.10 – 0.00 Teletekst – 14.25 Poročila – 14.30 Znak, ponovitev 2. dela otroške oddaje TV Sarajevo – 15.00 Španska državljanska vojna, 7. del dokumentarne serije – 15.30 Zagreb: Univerziada 87: Veslanje, prenos – 17.25 Krištof Kolumb, ameriški film – 19.00 Knjiga – 19.10 Risanka – 19.24 iz TV programov – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 19.50 Zrcalo tedna – 20.15 Nenaden preobrat, ameriški film – 22.05 Dnevnik – 22.20 Poletna noč, Kir Royal, ameriška nanizanka.

Nedelja, 19. 7.: 9.45 – 12.55 in 14.35 – 0.00 Teletekst – 10.00 Poročila – 10.05 Živ žav – 10.55 Dolga bela sled, ponovitev 11. dela češkoslovaške nadaljevanke – 11.25 Alpski večer 87 – 12.00 Ljudje in zemlja – 12.30 Poklici: Sin, za kmeta se boš šolal – 12.50 Poročila – 14.50 Paganini, 3. del sovjetsko-bolgarske nadaljevanke – 15.55 Poročila – 16.10 Zagreb: Univerziada 87: atletika, prenos – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 20.00 Zagreb: Univerziada 87, zaključek, prenos – 22.00 Poletna noč, Zdravo.

Ponedeljek, 20. 7.: 17.55 – 0.00 Teletekst – 18.10 Sola tenisa, 5. oddaja – 18.30 Poročila – 18.35 Radovedni taček: zmaj – 18.50 Pamet je boljša kot zamet, 3. oddaja – 18.55 Sedem stopnic do glasbe: dopoldanski in popoldanski otroci – 19.10 Risanka – 19.24 iz TV-programov – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 20.00 C. Duck – M. Thomas: Čigav otrok, 3. del avstralske nadaljevanke – 20.50 Omizje: zasebno zdravstvo da ali ne? – 22.30 Poročila – 22.45 Poletna noč.

Torek, 21. 7.: 18.20 – 0.00 Teletekst – 18.35 Poročila – 18.40 Znak, 3. del otroške serije TV Sarajevo – 19.10 Risanka – 19.24 iz TV-programov – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 20.00 G. Verdi: Falstaff, opera v treh dejanjih – 22.10 Dnevnik – 22.25 Poletna noč – Atletika – skokov memorial.

Sreda, 22. 7.: 9.45 – 12.20 in 16.25 – 22.00 Teletekst – 10.00 Poročila – 10.05 Festival kurirček, 2. oddaja – 10.20 Slovenski oktet doma in po svetu – 10.50 Drugačna sneguljčica, madžarski film – 16.40 Poročila – 16.45 Slobodzianek: Past, predstava lutkovnega gledališča Ljubljana – 17.35 Kdor se boji, zbeži; češkoslovaški film – 19.10 Risanka – 19.24 iz TV-programov – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 20.00 Film tedna: Naš človek, slovenski film – 21.30 Ko je bilo najteže biti človek, dokumentarna oddaja – 22.10 Dnevnik – 22.25 Poletna noč.

Četrtek, 23. 7.: 18.20 – 0.00 Teletekst – 18.35 Poročila – 18.40 Obisk v mestu Živ žav, otroška oddaja – 18.55 Naša četica koraka – 19.10 Risanka – 19.24 iz TV-programov – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 20.00 Tednik – 21.05 Maupassantove novele, 2. del francoske nanizanke – 22.00 Dnevnik – 22.15 Poletna noč.

SLOVENSKE ODDAJE AVSTRIJSKEGA RADIA Vsak dan od 18.10 – 19.00

Petek, 17. 7.: Kulturno-glasbena oddaja: Nove knjige

Sobota, 18. 7.: Duhovni nagovor (mag. Mirko Isop) Voščila (Danica Urschitz)

Nedelja, 19. 7.: Za našo vas

Ponedeljek, 20. 7.: Furlanija – Julijska krajina: Mladi spoznavajo sosede. Reportaža o akciji Deželnega mladinskega tajništva

Torek, 21. 7.: Halo, prijatelj! Partnerski magacin

Sreda, 22. 7.: Narodno-zabavna glasba

Večerna 21.00 – 22.00 Miklova Zala 1987

Četrtek, 23. 7.: Rož – Podjuna – Zila

Petek, 24. 7.: Hišna in ledinska imena: Izlet v Kanalsko dolino – Iz Žabnic na Višarje (dr. A. Feinig)

OGLEJTE SI TA TEDEN

– OTROCI POZOR – TV-Ljubljana, sreda, 22. julij, 10.50 Druagačna sneguljčica – madžarski barvni risani film, 1984

Brata Grimm sta se prikupila otrokom vsega sveta s svojimi pravljicami, med katerimi je tudi Sneguljčica. Priljubljena pravljica je prepričala tudi Walta Disneya, ki je leta 1937 naredil prvi celovečerni risani film, Sneguljčico in sedem palčkov. Priljubljeni ustvarjalec pravljicnih svetov je z množico sodelavcev naredil film, ki ohranja za pravljico značilno protislovje med črnim in belim, le da je še bolj sentimentalen kot sama literarna predloga.

Ker je pravljica vesoljno znana, in ker je bil po njenih motivih že tudi posnet film, se zdi, da mora biti vsako novo umetniško delo o Sneguljčici nujno stopicanje na mestu. Tako pa seveda ni mislil Jozsef Nepp, duhoviti madžarski animator, ki je med drugim ustvaril popularnega Gustava. Ko se je Nepp lotil motiva Sneguljčice, je korenito prekinil z dotedanjo tradicijo in nastal je film Drugačna Sneguljčica.

Jozsef Nepp je krepko predrugačil pravljico bratov Grimm. V njegovem celovečernem filmu se sicer pojavljajo vsi znani pravljicni liki, pa vendar Sneguljčica ni več Sneguljčica. Je zdravo in močno dekle, ki jo je naredil dvorni čarovnik in jo položil k umorjeni kraljici, da bi z gledalo, kakor da je umrla med porodom. Toda to je samo ena izmed Neppovih domislic, ki se sicer vrstijo nepretrgoma uro in pol. Njegovi liki so karikirani, prav prekipevajo s humornimi opazkami, odlična pa je tudi risba, kajti Nepp je v posamezne narisane prizore zgostil precej drobcev, ki ne samo ilustrirajo filmsko zgodbo, ampak so tudi sami zelo smešni.

Scenarij, risba in režija: Jozsef Nepp.

TV Ljubljana sreda, 22. julij, 21.30 Ko je bilo najteže biti človek..., dokumentarna oddaja

Dokumentacija ob Dnevu vstaje. Avtorica scenarija in režiserka Marija Vogrič ga je naslovala kot drugi del filma z enakim naslovom, ki govori o pomembnih pomniških narodnoosvobodilnega boja in revolucije jugoslovanskih narodov (Kozara, Jasenovac, Bihač, Neretva, Sutjeska, Jajce in Drvar). Drugi del, ki ga uvirčamo v spored, je dokumentarna poema narodnoosvobodilnemu boju v Sloveniji. Pripoved v takšnem obsegu nikakor nima ambicij, da bi bila monografija, kljub temu pa na zgoščen način spominja na najpomembnejše dogodke iz vojnih dni. Ob nizanju številnih prelomnih dogodkov od okupacije, upora in odpora vse do osvoboditve, se še en izbor iz bogatega fotografskega dokumentarnega gradiva spleta z obiskom krajev in prizorišč dogodkov, ter nevsiljivo predstavlja pomnike in obeležja, ki osvečujejo vedenje o našem narodnoosvobodilnem boju.

TV 2, sobota, 18. 7., 20.15 Jack Dempsey – mož postane legenda

V filmu se spominja znani bokser William Harrison, imenovan Jack Dempsey, svojih velikih bojev in uspehov. Treat Williams (slika), ki igra tega velikega boksarja, popelje gledalce v zgodovino Dempseyevih dvobojev in preizkušenj.

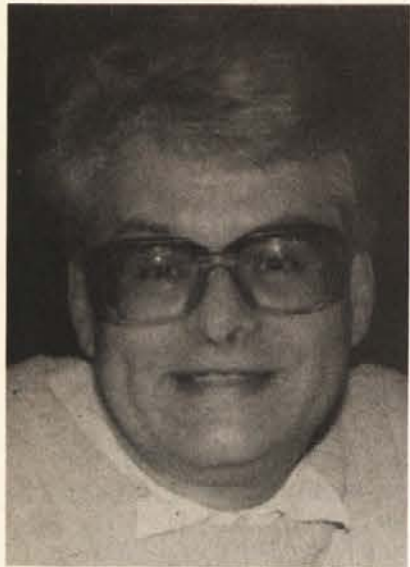

TV 2, sreda, 22. 7., 22.35 Dva nebeška psa na poti v pekel

Bud Spencer in Terence Hill tudi v tem filmu ne streljata, zato pa tem bolj pojejo njune pesti; predvsem kadar gre za obrambo njunega letedečega projekta – starega letala, s katerim prevažata hrano iz mest v džunglo. Tudi glasba filma je zelo znana, na avstrijski hit-lestvici je zasedala več tednov prvo mesto.

SLOVENSKI VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza Slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16.
Uredništvo in uprava: 9020 Celovec, Tarviser Straže 16.
☎ (0 42 22) 51 43 00-30/31/32/33/34
Teleks 42 20 86 sndk a
Glavni urednik: Ivan P. Lukan;
uredniki: Andrej Kokot, Vinko Wieser, Andrej Mohar.
Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec – Borovlje.
Zastopstvo za Jugoslavijo:
ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p. p. 171
61000 Ljubljana.

Jurij Deisinger, ki bo od jeseni naprej spet treniral šahiste SŠZ, je na 6. odprtem šahovskem turnirju v Šentvidu po štirih kolih med vodečimi. V prvih treh kolih je zmagal, v četrtem pa remiziral z Berlinčanom Rabiogo. 16-letni Nemec ima drugonajvišji rating vseh 97 udeležencev turnirja: 2336! Najvišji rating ima Guido Kaspret (2339), njemu sledijo Rabioga, Deisinger (2199), Felsberger (2190) in Steiner (2183). Med favorite pa šteje gotovo tudi Beograjčan Djurovič, katerega rating je še organizatorju Heimu Thalerju skrivnost.

Jakost turnirja je razvidna že iz tega, da ima 30 šahistov nad 2000 elo-točk. Denarne nagrade v skupni višini 37.000 šilingov so privabile šahiste z Dunaja, iz Salzburga, Hamburga, Berlina, Maribora, Beograda in seveda s cele Koroške. MK Deisinger je v prvih dveh kolih premagal dva Dunajčana, v tretjem pa svojega klubskega kolega pri Pošti, Gerta Reiterja. Poleg Deisingerja ima še najmanj 10 igralcev po 3,5 točke in v ostalih petih kolih lahko pričakujemo še trde boje na šahovskih deskah.

Antonija Einspieler (68), šahistka Slovenske športne zveze, bo od srede naprej igrala na 1. koroškem deželnem prvenstvu za ženske, Einspielerjeva, ki že od ustanovitve šahovske sekcije naprej igra za SŠZ na tekmovanjih doma in v inozemstvu, se je kvalificirala na prvenstvo zaradi svojega visokega elo-števila točk (nad 1600). V pretekli sezoni je šahirala v ekipi SŠZ/Posojilnica Celovec II v drugem razredu. Ostale udeleženke deželnega prvenstva so še Helga Stangl (ASK), Margit Ploner (Kötschach), Zofi Pitschek (ESV Celovec), Ingrid Künstner (Velikovec) in favorizirana bivša državna prvakinja Margit Hennings. Koroška prvakinja bo kvalificirana za polfinalni turnir državnega prvenstva za ženske, ki bo meseca avgusta v Nižji Avstriji.

Moški se za deželno prvenstvo niso kvalificirali z elo-številom, temveč preko dveh semifinalnih turnirjev. Med finalisti so kar trije bivši deželni prvaki: Kaspret, Petschar in Töffel. Da se tem trem ne bo godilo prelahko, zato bo poskrbel med drugimi tudi ravnatelj Pepi Gallob.

Končal se je prestopni rok nogometašev na Koroškem:

Krištof, Galo, Hanser in Schatz pri SAK

V sredo ob polnoči se je končal prestopni rok nogometašev na Koroškem. S tem se je tudi dokončno odločilo, kateri igralci so ostali pri svojih klubih oziroma kateri so uspeli uresničiti svoje želje, postati člani drugih klubov. S koncem prestopnega roka pa je zdaj končno tudi jasno, kateri igralci so se priključili Slovenskemu atletskemu klubu, kateri pa so ga zapustili. In tu lahko zabeležimo kar več razveseljivih novic: skoraj v zadnji minuti sta se zmenila SAK in Globasnica na pogodbo, s katero je pristala Globasnica na to, da bo **Erwin Galo** igral vsaj v naslednji sezoni za SAK. Prav tako urejena je zadeva z **Arthurjem Hanserjem**, ki je prestopil k SAKu od celovškega kluba ASK/PSV. Vrste Slovenskega atletskega kluba bosta naslednje leto okrepila tudi **Reinhold Schatz** (prej Pliberk) in **Marko Krištof**, ki se je po dolgih letih igranja za Šmihel zdaj pridružil koroškemu ligašu. H klubu pa se je vrnil tudi **Janko Woschitz**, ki je lani igral v Selah.

Zelo razveseljivi za Slovenski atletski klub sta tudi sledeči vesti: **Marjan Velik**, ki je že deset dni treniral pri celovski Avstriji, se ji ni pridružil. Taka odločitev bi bila imela za njega tudi na službenem mestu posledice, tako da se je Velik raje odločil za fiksno in polno nastavitev, nogomet pa bo še naprej

igral pri SAKu. Pa tudi **Mario Pihorer**, o katerem je kazalo, da se bo priključil Avstriji, je spet podpisal pri SAK-u. S tem torej ostaja še odprto, kdo je Slovenski atletski klub zapustil? **Mirko Lesjak** se je vrnil v Dobrolo vas, **Ivan Ramsak** je postal trener in igralec pri Pliberku, **Jože Gregorič** pa se je za eno leto priključil Selanom. Prav tako v Selah bosta ostala še nadaljnje leto **Rudi Urban** in **Mirko Wieser**, ki sta sicer v lasti SAKa. V zamenjavo za omenjene igralce pa ostane **Aleksander Čertov** pri Slovenskem atletskem klubu.

Po končanem prestopnem roku smo povprašali kapetana SAK-a **Marjana Velika** in sekcijskega vodja **Albina Waldhauser** o ciljih in načrtih za to prvenstveno sezono. Oba sta nam povedala, da se hoče Slovenski atletski klub uveljaviti na vrhu koroške lige. Na vsak način hoče osvojiti mesto za avstrijski pokal, o prvaku koroške lige pa se nista razjasnila, saj so se tudi Breže, WAC, Lienz, Trg in Pliberk dosti ojačili.

Za pokalno tekmo v soboto, 25. julija (pričetek v Trnji vasi ob 17.15 uri) velja deviza: „Zmagati moramo!“ Vsi ljubitelji nogometa so prisrčno vabljeni na tekmo, po tej na premiero Miklove Zale '87 v Svatnah pri Šentjakobu.

Arthur Hanser

Erwin Galo

Reinhold Schatz

Marko Krištof

KDZ zmagala z igralci SAK

Zmagovalec 6. nogometnega turnirja Katoliške mladine je postalo moštvo KDZ Blato! Domačini iz Globasnice so se tokrat uvrstili le na osmo mesto. 13 moštev (10 fantovskih ekip in 3 dekliške) se je udeležilo turnirja na športnem igrišču v Globasnici, prvič pa so letos vodili tekme pravi nogometni sodniki.

Fantje so igrali v dveh skupinah, zmagovalca skupin pa sta se pomerila v finalu. Nogometaši z Blata (Smrečnik, Luschnik, Gregorič, Kumer itd.) so bili uspešnejši in premagali ZSM Škocijan s 3:1. Nadaljnja uvrstitev: Galicija, Šentjakob, Bilčovs, Kazaze, Pliberk, Globasnica, Borovlje in Radiše. Dekleta: 1. Šentlipš, 2. Globasnica, 3. Šmihel. Najboljši strelac turnirja je bil Marko Krištof, ki je za zmogovito moštvo z Blata dal 7 golov.

Selanke brez Traunigove?

Ženska ekipa DSG Sele/Zell je lani prepričljivo osvojila naslov prvakinj v koroški namiznoteniški ligi in se kvalificirala za drugo zvezno ligo.

Dolgo so v Selah premišljevali, ali bi naslednjo sezono igrali v tem razredu ali ne, predvsem pa so iskali okrepitev in jo tudi našli, saj je bivša avstrijska prvakinja Carmen Traunig obljubila, da bo naslednjo sezono pomagala Nadji Fojkarjevi in Marti Oražejevi. Vse je bilo domnjeno, zdaj pa skuša sekcijski vodja KAC Hermann Moritz prepričati nastop Traunigove v ekipi iz Sel. Odločitve še ni; ta teden tečejo še pogajanja na koroški ravni. V razpravi pa sodeluje tudi predsednik Koroške namiznoteniške zveze Walter Jonach, zagovornik Traunigovega nastopa v ženski ekipi iz Sel.

Dva naslova za Ani Müller

Slovenska športnica leta 1986, tekačica kluba iz Podgorij, Ani Müller-Klemenjak si je na avstrijskem prvenstvu v Kapfenbergu pretekli vikend zagotovila svoj 31. in 32. naslov avstrijske prvakinje v lahki atletiki.

V teku na 3000 metrov je zmagala z ogromno prednostjo skoraj 14 sekund pred Dunajčanko Marion Feigl. Ani Müller-Klemenjak je pretekla tri kilometre v času 9:37,03. Toda s tem naslovom še nikakor ni bila zadovoljna, tako da je dva dni kasneje še enkrat dokazala svojo nadmoč v teku na daljše ženske proge in odločila tudi tekmovalce na distanco 1500 metrov v svoj prid. Tudi tokrat je zanesljivo zmagala, saj je druga, Erika Zenz, zaostala za dve sekundi. Čas Müller-Klemenjakove: 4:25,35.

Dve kolajni Jugoslovanom

Jugoslovanska reprezentanca je uspešno končala letošnje svetovno prvenstvo na divjih vodah v francoskem Bourg Saint Maurice. V spustu se je trojica Jelenc-Kukec-Pintar uvrstila na odličnem tretjem mestu za trojicama Zvezne republike Nemčije in Francije. V tekmi dvosedeznih kanujev pa je našel Srečko Masle (dolej je pri posameznikih osvojil že tri srebrne kolajne na svetovnih prvenstvih in še eno bronasto) pot nazaj na sam vrh kanuistov in to skupno z Andrejem Grobišo, s katerim letos prvič tekmuje v kategoriji dvosedeznih kanujev. Sad razmeroma kratkega skupnega treninga sicer dveh izkušenih tekmovalcev je bil že na prvi veliki preizkušnji srebrna kolajna, naslov viceprvaka na svetovnem prvenstvu.

Ekipa SŠZ na šestem mestu

Štirje šahisti SŠZ (Gallob, Živkovič, Herbert in Franci Rulitz) so preteklo nedeljo na moštvenem hitropoteznem turnirju v sklopu 10. športnih dni v Grabstanju zasedli 6. mesto.

Lani so se udeležili tega turnirja v isti postavi, dosegli pa so drugo mesto. Letos pa je bila udeležba in s tem tudi konkurenca večja. Prvo mesto med desetimi je osvojil celovški veleklub ASK s šahisti iz južne lige (Kaspret, Steiner, Zebedin) pred Magistratom (Puff, Raschun). Igralci SŠZ so dobro šahirali in premagali Zarfl celo z 8:0, kljub temu pa so za točko in pol zgrešili semifinale. V tekmi za 5. mesto so nato podlegli Eitwegu s 3,5:4,5. Rezultati posameznikov: Lojz Gallob 4,5 (10), Franci Rulitz 6,5 (10), Gorazd Živkovič 6 (10) in Herbert Rulitz 5 (10).

Zatiranje

Prejšnji četrtek naj bi bila v Mladinskem domu SSD boksarska tekma med Koroško in Stajersko - toda do te ni prišlo, ker je Koroška boksarska zveza takorekoč kaznovala iniciativo slovenskega boksarja Francija Wieserja, ki je skupno s svojimi kolegi pripravil ta večer. Uradna verzija za prepoved: „Wieser je dvoboj prepozno najavil!“

Drži, da ima skoraj vsaka zveza svoj pravilnik, ki določa tudi roke za prijavo prireditev. Wieser sam priznava, da je prijavo vložil prekasno, toda slej ko prej ostaja nerazumljivo, zakaj boksarska zveza zatira vsakršno iniciativo mladih športnikov. Nerazumljivo pa predvsem ob dejstvu, da boksarska zveza sama ne ponuja startnih možnosti, ter da tudi večina klubov v bistvu le čaka, kdaj bi mogli poslati svoje športnike na kako tekmovanje.

Ena takih možnosti bi bila tekma med Koroško in Stajersko. Toda boksarska zveza se je sklicevala raje na košček papirja. Nastradali pa so športniki, v zadnji konsekvenci pa tudi boksarski sport, saj bi bila tekma utegnila dati navzoči mladini tudi novih pobud za to panogo.

-ma

Na tekmo so prišli (zadaj z leve) Radulovič, Zimmermann in evropski prvak Niki Gstettner, (spredaj) Marjan Oraže in Franci Wieser. Pomerili pa so se le v kikboksu - v tej panogi imajo pametnejšo zvezo.

Šahovska rubrika

(avtorja Silvo Kovac, Idrija)

Šahovska naloga št.: 23 Yotson - Karoli (Bruselj 1987)

Na diagramu je pozicija po 22. potezi črnega Dg2, s katero želi črni zamenjati damo na polju g7, ki ogroža črnega kralja v središču šahovnice. Prav tako pa pripravljata črni dolgo rokado in ohraniti prednost figure, ki jo je beli žrtvoval za napad.

Kako je beli preprečil namero črnega in nadaljeval z napadom je tokrat naloga reševalcev.

a b c d e f g h

trgovska družba z o. j.

ki se ukvarja z uvozom in izvozom ter zastopanjem tu- in inozemskih podjetij

išče za razširitev svojega računovodstva

kjigovod/kin/jo

s prakso (knjigovodstvo do grobe bilance) in znanjem elektronske obdelave podatkov (EDV).

Pismeno prošnjo pošljite našemu podjetju v Celovec, 8.-Mai-Straße 47/II, tel.: 51 45 80.